

«Банк Хоум Кредит» АҚ ЕБ

2015 жылдың 31 желтоқсанында
аяқталған қаржылық есептілік

Мазмұны

Тәуелсіз аудиторлардың есебі	
Пайда немесе залал және басқа жиынтық табыс туралы есеп	5
Қаржылық жағдай туралы есеп	6
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп	7
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп	8
Қаржылық есептілікке ескертпелер	9-57

«КПМГ Аудит» жауапкершілігі
шектеулі серіктестік
050051 Алматы, Достық д-лы 180,
Тел./факс 8 (727) 298-08-98, 298-07-08

Тәуелсіз аудиторлардың есебі

«Банк Хоум Кредит» ЕБ АҚ Директорлар Кеңесіне және Басқармасына

Біз 2015 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай туралы есебінен және көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша пайда немесе залал және басқа жиынтық табыс, капиталдағы өзгерістер және ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есептерден, сондай-ақ, есеп саясатының тұжырымдамасы мен басқа түсіндірмелі ескертпелерден тұратын «Банк Хоум Кредит» ЕБ АҚ (бұдан былай, «Банк») ұсынылып отырған қаржылық есептіліктің аудитін жүргіздік.

Қаржылық есептілікті дайындауда Банк басшылығының жауапкершілігі

Басшылық Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына сәйкес бұл қаржылық есептілікті дайындауға және әділ түрде көрсетуге, сонымен қоса басшылықтың алаяқтық немесе қателерден туындаған елеулі бұрмаланбаған қаржылық есептілікті дайындаудың керектігіне шешімі бойынша қажетті болатын ішкі бақылауға жауапты болады.

Аудиторлардың жауапкершілігі

Біз аудитімізге негізделген бұл қаржылық есептілік туралы пікір айтуға жауаптымыз. Біз Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес аудитті жүргіздік. Бұл стандарттарға сай біз әдептану талаптарына сәйкес келіп, қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалануы туралы ақылға қонымды сенімділік беру үшін аудитті жоспарлай орындауымыз тиіс.

Аудитке қаржылық есептілік сомалары мен ашулары бойынша аудиторлық дәлел алу үшін шаралардың орындалуы жатады. Тандалған шаралар аудиторлық пікірге, сонымен қоса алаяқтық немесе қателерден туындаған қаржылық есептілік елеулі бұрмалануының тәуекелін бағалауға тәуелді болады. Тәуекелді бағалауда, аудитор пікірінше ішкі бақылау жағдайларға тән болатын шараларды орындау мақсатымен, бірақ кәсіпорынның ішкі бақылауының нәтижелілігі туралы пікір айту мақсатынсыз кәсіпорынның қаржылық есептілікті дайындауы мен әділ көрсетуіне байланысты. Аудит сондай-ақ қолданылған есеп саясатының сәйкестігін, басшылықтың бухгалтерлік бағалаудың тиістілігін бағалаудан, сондай-ақ, қаржылық есептіліктің жалпы сипаттағы көрсетілуін бағалаудан тұрады.

Біздің пікірімізше, алған аудиторлық дәлел аудиторлық пікір негізін салуға жеткілікті, әрі тиісті болады.

Пікір

Пікірімізше, қаржылық есептілік Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына сәйкес барлық елеулі қатынастарда Банктің 2015 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайын және көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша қаржылық нәтижелерін және ақша қаражаттарының қозғалысын әділ көрсетеді.

Ким Е.В.
Қазақстан Республикасының
Сертификатталған Аудиторы
2011 жылдың 8 тамызында берілген
№ МФ-0000042 Аудитордың біліктілік куәлігі

«КПМГ Аудит» ЖШС

Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігімен 2006 жылы 6 желтоқсанда аудиторлық қызметпен айналысуға берілген № 0000021 мемлекеттік лицензия

Хаирова А.А.
Жарғы негізінде әрекет етуші
«КПМГ Аудит» ЖШС Бас Директоры

2016 жылдың 15 ақпаны

«Банк Хоум Кредит» АҚ ЕБ
2015 жылдың 31-желтоқсанында аяқталған
пайда немесе залал және басқа жиынтық табыс туралы есеп

		2015 ж.	2014 ж.
	Ескертпе	мың теңге	мың теңге
Пайыздық кірістер	4	32,327,889	33,008,030
Пайыздық шығыстар	4	(6,928,157)	(7,934,454)
Таза пайыздық кіріс		25,399,732	25,073,576
Комиссиялық кірістер	5	16,546,124	15,568,843
Комиссиялық шығыстар	6	(1,230,197)	(1,209,216)
Таза комиссиялық кіріс		15,315,927	14,359,627
Өзгерістері кезең бойынша кіріс немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жасалған операциялардан түсетін таза кіріс	7	7,457,303	299,548
Шетел валютасымен жасалған операциядан түскен залал	8	(10,703,746)	(128,649)
Басқа да операциялық (залал)/кіріс		(8,961)	126,332
Операциялық кіріс		37,460,255	39,730,434
Құнсызданудан түскен залалдар	9	(9,878,767)	(13,602,288)
Жалпы әкімшілік шығыстар	10	(15,646,416)	(15,887,963)
Салық салуға дейінгі кіріс		11,935,072	10,240,183
Табыс салығы бойынша шығыс	11	(3,448,930)	(2,002,319)
Кезең бойынша кіріс пен жалпы жиынтық кіріс		8,486,142	8,237,864
Бір акцияға шаққандағы табыс көлемі, теңгемен (негізгі және араластырылған)	23	243,226	236,110

5-57 беттерде берілген қаржы есептілігі 2016 жылдың 15 ақпанында басшылықпен мақұлданды.

Ондржей Кубик
Басқарма төрағасы

Гаухар Масанғалиева
Бас бухгалтер

	Ескертпе	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаты мен оның баламасы	12	13,190,286	3,445,739
Банктерге берілген несиелер мен алғытөлемдер		1,952	3,184
Өзгерістері кезең бойынша кіріс немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары		-	292,148
Клиенттерге берілген несиелер	13	96,629,836	101,200,959
Ағымдағы салық активтері		73,961	136,909
Негізгі құралдар мен материалды емес активтер	14	5,880,416	5,133,283
Басқа да активтер	15	1,656,278	1,439,946
Барлығы активтер		117,432,729	111,652,168
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Банктердің шоттары мен депозиттері	16	23,938,458	3,434,275
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	17	44,301,944	38,512,132
Шығарылған міндеттемелі құнды қағаздар	18	13,891,769	13,771,229
Дәрежеленген борыштар	19	-	640,284
Басқа да тартылған қаражат	19	-	21,761,876
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	11	155,210	119,250
Басқа да міндеттемелер	20	3,278,905	4,030,340
Барлығы міндеттемелер		85,566,286	82,269,386
КАПИТАЛ			
Акционерлік капитал	21	5,199,503	5,199,503
Үлестірілмеген кіріс	21	26,666,940	24,183,279
Барлығы капитал		31,866,443	29,382,782
Барлығы міндеттемелер мен капитал		117,432,729	111,652,168
Бір акцияға шаққандағы теңгерімдік құн, теңгемен	22	820,015	777,186

	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСЕТІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Пайыздық кірістер	31,336,748	31,887,117
Пайыздық шығыстар	(6,749,655)	(7,929,857)
Комиссиялық кірістер	16,520,965	15,332,122
Комиссиялық шығыстар	(1,207,992)	(1,102,420)
Өзгерістері кезең бойынша кіріс немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жасалған операциялар бойынша таза кірістер/(шығыстар)	7,749,451	(32,767)
Шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза шығыстар	(5,083,484)	(34,335)
Басқа да табыстар бойынша (шығыстар)/кірістер	(8,961)	126,332
Жалпы әкімшілік шығыстар бойынша төлемдер	(13,660,111)	(13,814,174)
Операциялық активтердің (көбеюі)/азаюы		
Өзгерістері кезең бойынша кіріс немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	(131,541)
Банктерге берілген несиелер мен алғытөлемдер	1,232	(690)
Клиенттерге берілген несиелер	(5,659,459)	(11,123,370)
Басқа да активтер	(1,511)	(5,431)
Операциялық міндеттемелердің көбеюі/(азаюы)		
Банктердің шоттары мен депозиттері	20,210,202	(4,301,482)
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	(4,727,481)	(8,685,819)
Басқа да міндеттемелер	3,576	(147,381)
Табыс салығын төлегенге дейін операциялық қызметтен түсетін ақша қаражатының таза түсімі	38,723,520	36,304
Төленген табыс салығы	(3,350,022)	(1,912,811)
Операциялық қызметтен түсу/(қолдану) ақша қаражаты	35,373,498	(1,876,507)
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Негізгі құралдарды және материалды емес активтерді сатып алу	(2,530,545)	(2,574,041)
Негізгі құралдарды және материалды емес активтерді сату	50,533	1,858
Ақша қаражатын инвестициялық қызметте қолдану	(2,480,012)	(2,572,183)
ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТІНЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Тәртіптелген қарызды өтеу	(640,000)	-
Басқа да тартылған қаражаттың түсімдері	7,957,050	30,776,200
Басқа да тартылған қаражатты өтеу	(29,224,008)	(31,854,460)
Құнды қағаздардың айналымға түсуінен келген кіріс	-	6,570,811
Дивидендтік төлемдер	(6,002,481)	(6,800,000)
Қаржылық қызметте қолданылған ақша қаражаты	(27,909,439)	(1,307,449)
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза көбеюі/(азаюы)		
Валюта бағамы өзгерістерінің ақша қаражаты мен оның баламаларының мөлшеріне беретін әсері	4,760,500	558,763
Кезең басындағы жағдай бойынша ақша қаражаты мен оның баламалары	3,445,739	8,643,115
Кезең аяқталған кездегі ақша қаражаты мен олардың баламалары (12 ескертпе)	13,190,286	3,445,739

мың теңге	Акционерлік капитал	Үлестірілмеген кіріс	Барлығы
2014 жылғы 1 қаңтардағы жағдайы бойынша қалдық	5,199,503	22,745,415	27,944,918
Кезең бойынша кіріс пен жалпы жиынтық табыс	-	8,237,864	8,237,864
Дивидендік төлемдер	-	(6,800,000)	(6,800,000)
2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	5,199,503	24,183,279	29,382,782
2015 жылғы 1 қаңтардағы жағдайы бойынша қалдық	5,199,503	24,183,279	29,382,782
Кезең бойынша кіріс пен жалпы жиынтық табыс	-	8,486,142	8,486,142
Дивидендік төлемдер	-	(6,002,481)	(6,002,481)
2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	5,199,503	26,666,940	31,866,443

1 Негізгі ережелер

(а) Ұйымдық құрылым мен негізгі қызмет

«FTD» жеке меншік банкі 1993 жылы құрылып, кейін 1994 жылғы желтоқсанда «Алматы» Банкі аталды. 1995 жылы желтоқсанда «Алматы» Халықаралық банкі» ААҚ ретінде қайта тіркелді. Заңнамадағы өзгерістерге байланысты 2004 жылы қарашада Банк акционерлік қоғам ретінде қайта тіркелді. 2008 жылы 4 қарашада «Алматы» Халықаралық банкі» АҚ «Хоум Кредит Банк» АҚ болып аталды. 2013 жылы қаңтар айында «Хоум Кредит энд Финанс Банк» ЖШҚ (бұдан әрі – «ХКФ Банк» ЖШҚ) – Ресей Федерациясында тіркелген банк, Банкті сатып алды, осыған байланысты 2013 жылы 4-сәуірде соңғысы «Хоум Кредит энд Финанс Банк» акционерлік қоғамы еншілес банкі (қысқаша – «Банк Хоум Кредит» АҚ ЕБ) деп атын ауыстырды.

Банктің негізгі қызметі бөлшек несиелерін беру, депозиттерді тарту және клиенттердің шоттарын ашу және жүргізу, кепілдіктер беру, есеп-айырысу-кассалық қызмет көрсету, шетел валютасымен операциялар жүргізу. Банктің қызметі Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкімен (бұдан әрі – «ҚРҰБ») реттеледі. Банктің 2014 жылы 14-мамырда берілген банктік қызметті атқаруға №1.1.188 лицензиясы бар.

Банктің бас кеңсесінің заңды тіркелген мекен-жайы 050059, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Фурманов көш., 248. 2015 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банктің Қазақстан Республикасында орналасқан 17 филиалы және 41 бөлімшесі болды. (2014 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша: 17 филиалы және 72 бөлімшесі).

Банк шығарған берешек қағаздары Қазақстандық қор биржасында (KASE) есепке алынған.

2014 және 2015 жылғы 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша «ХКФ Банк» ЖШҚ Банктің 100% акционері болып табылады. Банктің соңғы иегері Нидерландыда тіркелген ППФ Групп Н.В. компаниясы арқылы «ХКФ Банк» ЖШҚ-на бақылау жүргізетін Петр Келлнер болып келеді.

(ә) Қазақстанда қаржы-шаруашылық қызметті іске асырудың шарттары

Банк өз қызметін көбінесе Қазақстан аумағында іске асырады. Осының салдарынан Банк Қазақстан нарығында дамып келе жатқан нарықтарға тән болатын ерекше белгілерін білдіретін экономикалық және қаржы тәуекелдеріне тап болуда. Заңгерлік, салық және нормативтік заңнама жетілдірілуін жалғастыруда, алайда, әр түрлі түсіндірілу мүмкіндігіне жол беріп, заңгерлік және салық жүйелерінің басқа да кемшіліктерімен бірігіп, өз қызметін Қазақстанда атқаратын банктер үшін қосымша қиындықтар тудыратын, жиі енгізілетін өзгерістерге тап болады. Осы қаржы есептіліктері арқылы Банк басшылығы Қазақстан бизнес шарттарының Банк жұмысына және қаржы позициясына қалай әсер ететінін көрсетеді. Қаржы-шаруашылық қызметін іске асыру жағдайларының кейінгі дамуы басшылықтың бағалауынан өзгешеленуі мүмкін.

2 Қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидалары

(а) ХҚЕС сәйкес келуі туралы мәлімдеме

Осы құжаттағы қаржылық есептілік Халықаралық Қаржылық Есептеме Стандарттарына (ХҚЕС) сай жасалған.

(ә) Құнды белгілеу негізі

Осы қаржылық есептілік тарихи (бастапқы) құны негізінде дайындалды, өзгерістері кезең ішіндегі әділ құны бойынша көрсетілген кіріс немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарын есепке алмай.

2 Қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидалары, жалғасы

(б) Атқарымды валюта және қаржылық есептіліктің деректерін ұсыну валютасы

Банктің атқарымды валютасы қазақстандық теңге (бұдан әрі - теңге), ол Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы болып табылып, Банк жүргізетін операциялар мен оларға байланысты оның қызметіне әсер ететін мән-жайлардың көбісінің экономикалық мәнін аса анық көрсетеді.

Сонымен бірге теңге осы қаржылық есептіліктің деректерін ұсыну валютасы болып табылады. Қаржылық есептіліктің барлық деректері бүтін мың теңге дәлдігімен ықшамдалған.

(в) Кәсіби пікірлерді, есептік бағалаулар мен жорамалдарды қолдану

Қаржылық есептілікті ХҚЕС сәйкес дайындау басшылықпен кәсіби пікірлерді, жорамалдар мен есептік бағалауларды қолдануды талап етеді, олар есептік саясаттың ережелерінің қолдануына және активтер, міндеттемелер, табыстар мен шығыстар қандай сомаларда көрсетілетініне әсер етеді. Нақты нәтижелер көрсетілген бағалаудан өзгеше болуы мүмкін.

Бағалаулар мен олардың негізінде жатқан жорамалдау жүйелі түрде қайта қарастырылады. Бағалаудағы түзетулер тиісті бағалаулар қайта қарастырылған есептік кезеңде және де оларға қатысы бар кез келген кейінгі кезеңдерде мойындалады.

Есептік саясаттарын пайдаланудағы елеулі тұрақсыз бағалаулар мен критикалық бағалаулар туралы ақпарат келесі ескертпеде сипатталған:

- комиссиялық табыстар 3(ж) ескертпеде сипатталған
- кіріс немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары – 7 және 31 ескертпеде сипатталған
- құнсыздандудан түскен залалдарды есепке алу – 13 ескертпеде сипатталған.

3 Есептік саясаттың негізгі қағидалары

Банк ары қарай сипатталған есептік саясаттың ережелерін осы қаржы есептілігінде келтірілген барлық есептік кезеңдерде дәйекті түрде қолданған.

(а) Шетел валютасы

Шетел валютасында жасалған транзакциялар Банктің атқару валютасына транзакция жасалған күні аударылады. Шетел валютасында бағаланатын ақша активтері мен міндеттемелер құны осы есептеменің жасалған күнінде жарияланған атқару валютасының бағамы бойынша есептеледі. Қаржы құралдарынан түскен валюталық кіріс немесе шығыс екі көрсеткіштер арасындағы айырмашылық болып табылады. Оның бірі – кезең басындағы атқару валютасымен бағаланатын амортизацияланған құн. Бұл көрсеткіш кезең бойы тиімді пайыздар мен төлемдерді ескереді. Екіншісі – амортизацияланған шетел валютасындағы құн. Бұл көрсеткіш есеп беру кезеңінің соңындағы айырбастау бағамына сай аударылады.

Ақшалай емес активтер мен міндеттемелер тарихи баға бойынша шетел валютасында есептелетін болса, олар транзакция жасалған уақытта қалыптасқан айырбастау бағамына сай аударылады.

Шетелдік валютаға аудару нәтижесінде пайда болған бағамдық айырмалар кіріс немесе залал құрамында көрсетіледі.

3 Есептік саясаттың негізгі қағидалары, жалғасы

(ә) Қолма-қол ақша және оның баламалары

Қолма-қол ақша және оның баламалары – қолдағы банкноталар мен монеталар, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінде (ҚРҰБ) немесе басқа банктердегі шектелмеген қорлар (ностро шоттар), және Банктің қысқа мерзімде қолданатын, құнының өзгеру қаупі шамалы және құны үш ай ішінде өтелетін жоғары ликвидті қаржы құралдары. Қолма-қол ақша мен ақшалай эквиваленттері қаржылық жағдайы бойынша есепте амортизациялық құны бойынша есепке алынады.

(б) Қаржы құралдары

(i) Сыныптама

Өзгерістері кезең бойынша кіріс немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары немесе міндеттемелер болып табылады. Олар:

- жақын арада сату немесе қайта сатып алуға арналған;
- қысқа мерзімді табыс табуға арналған нақты қаржы құралдар портфелінің бір бөлігі;
- деривативті қаржы құралдары (нақты және тиімді хеджинг құралдарынан басқа), немесе
- ең басында шығыс немесе кіріс ретінде әділ бағамен көрсетілетін Қаржы құралдары ретінде танылған құралдар.

Банк өзгерістері кезең бойынша кіріс немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері келесі жағдайларда тағайындайды:

- активтер мен міндеттемелер іштей әділ бағамен басқарылып, бағаланып, есептелсе;
- осындай тағайындау есептеудегі мүмкін болатын келіспеушіліктерді жойса немесе елеулі түрде қысқартса, немесе
- актив немесе міндеттеменің құрамында келісім бойынша талап етілетін ақша қозғалысын елеулі өзгертетін деривативтер болса.

Кіріс бөлігіндегі барлық сауда деривативтері (оң әділ баға) сатып алынған опциондар сияқты актив ретінде көрсетіледі. Шығыс бөлігіндегі барлық сауда деривативтері (теріс әділ баға), берілген опциондар сияқты міндеттемелер ретінде көрсетіледі.

Осындай қаржы құралдарының категориясын олардың бастапқыда танылған кезінде Басшылық белгілейді. Бастапқыда танылғаннан кейін тағайындалған өзгерістері кезең бойынша кіріс немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары өз сыныптамасын жоғалтпайды. Қарыз немесе кіріс сипаттамасына сай қаржы құралдары өздерінің өзгерістері кезең бойынша кіріс немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары немесе сатуға арналған категориясын жоғалта алады. Ол үшін компания сол құралдарды жақын арада немесе өтелгенге дейін ұстауға ынталы болу керек. Басқа қаржы құралдарының сыныптамасын тек ерекше жағдайларда өзгертуге болады. Ерекше жағдай дегеніміз – әдеттен тыс, жақын арада қайталану ықтималдылығы шамалы жағдай.

Несиелер мен кіріс төлемдері – деривативті емес қаржы құралдары. Олардың нақты, нарықтағы жағдайға тәуелсіз құны болады. Оларды Банк:

- жақын арада сатпауы тиіс;
- бастапқыда өзгерістері кезең бойынша кіріс немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары танымауы тиіс;

3 Есептік саясаттың негізгі қағидалары, жалғасы

(б) Қаржы құралдары

(i) Сыныптама

- бастапқыда тану кезінде сатылуға арналған зат ретінде тағайындамауы тиіс,
- несиенің құнсыздануына байланысты жағдайлардан басқа кездерде бастапқы инвестицияларын қайтаруы тиіс.

Өтелгенге дейінгі инвестициялар – деривативті емес қаржы құралдары. Олардың нақты төлемі және өтелу мерзімі болады. Банктің оларды өтелу мерзіміне дейін ұстауға деген ниеті және мүмкіндігі болу керек. Келесі құралдар бұл категорияға жатпайды:

- бастапқыда танылу кезінде Банк өзгерістері кезең бойынша кіріс немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары ретінде тағайындаса;
- Банк сатылуға арналған зат деп таныса,
- несие мен кіріс төлемі сипатына сай келсе.

Сатылуға арналған қаржы құралы – деривативті емес құрал. Оның несие немесе кіріс төлем сипаттамасы болмауы тиіс. Сонымен қатар, ол өтелгенге дейін ұсталатын өзгерістері кезең бойынша кіріс немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құрал болмауы тиіс.

(ii) Қаржы есептілігінде қаржы құралдарын тану

Қаржы активтері және міндеттемелер қаржы позициясы есептемесінде танылады. Ол үшін Банк сол құрал аясында жасалған келісімнің бір тарабы болуы тиіс. Әдетке сай жолмен сатып алынатын қаржы құралдарының бәрі сатып алу күнімен белгіленеді.

(iii) Қаржы құралдарын бағалау

Қаржы құралы немесе міндеттеме бастапқыда әділ құнымен бағаланады. Егер ол шығыс немесе кіріс ретінде әділ бағамен көрсетілетін құрал болмаса, оның құнына оны сатып алу немесе шығару кезінде жасалатын транзакциялар ақысы қосылады.

Бастапқыда танылғаннан кейін қаржы активтері, оның ішінде актив болып табылатын деривативтер, әділ құнымен өлшенеді. Олардың құнынан қандай да бір транзакция ақысы шегерілмейді. Келесі құралдар бұл категорияға жатпайды:

- тиімді пайыз әдісі арқылы амортизацияланған құнымен өлшенетін несиелер мен кіріс төлемдері;
- тиімді пайыз әдісі арқылы амортизацияланған құнымен өлшенетін өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар;
- өз капиталына салынған инвестициялар. Ондай құралдардың белсенді нарықтағы бағамдары болмайды, сондықтан олардың әділ құнын өлшеу мүмкін емес.

Шығыс немесе кіріс ретінде әділ бағамен көрсетілетін міндеттемелер және қаржы активінің әділ бағамен аударылуы қайта танылмайтындықтан пайда болатын міндеттемелерден басқа барлық қаржы міндеттемелер амортизацияланған құнымен өлшенеді.

3 Есептік саясаттың негізгі қағидалары, жалғасы

(б) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Амортизацияланған құн

Қаржы құралы немесе міндеттеменің амортизацияланған құны – сол қаржы құралы немесе міндеттеменің бастапқыда танылған сомасы минус қайтарылатын төлемдер, плюс не минус алғашқы танылған сома мен өтелу сомасы арасындағы айырмашылықтың тиімді пайыз әдісі арқылы жинақталған амортизациясы, минус құнсыздану. Сыйақылар мен жеңілдіктер, оның ішінде транзакция ақысы, құралдың теңгерімдік құнына кіреді және тиімді пайыз әдісі арқылы амортизацияланады.

(v) Әділ бағаны есептеу негіздері

Әділ құн – активті сатқандағы алынатын немесе міндеттемені аудару үшін төленетін транзакциялық негізгі баға. Мұндай транзакция реттелген нарықта орын алуы тиіс. Ондай нарық болмаған жағдайда, Банк жұмыс істей алатын ең дамыған нарықты қолдануы керек. Міндеттеменің әділ құны операциялық емес тәуекелдердің көрінісі болып табылады.

Мүмкін болған жағдайда Банк активтің әділ құнын белсенді нарықта қалыптасқан бағасымен бағалайды. Белсенді нарық – активтер мен міндеттемелер бойынша сауда-саттық ұдайы әрі үлкен көлемде жасалатын, және осының арқасында ағымдағы баға туралы толық мағлұмат пайда болатын нарық.

Егер белсенді нарық та, қалыптасқан баға да болмаса, Банк әділ құнды бағалау әдісін қолданады. Ондай әдіс бақыланатын факторларды мейлінше көбірек, ал бақыланбайтын факторларды мейлінше азырақ қарастырады. Қолданылатын бағалау әдісі нарық қатысушыларының бағаны орнатуда ескеретін барлық факторларды қамтиды.

Бастапқыда танылар кездегі қаржы құралының әділ бағасы – транзакция бағасы болап табылады, яғни саудаға түскен баға. Егер Банк қаржы құралының бастапқыда танылған әділ бағасы транзакция бағасынан өзгеше екенін және белсенді нарықтағы ұқсас актив немесе міндеттеменің әділ бағасымен немесе тек нақты нарық деректеріне сүйенетін бағалау әдісімен ешқандай байланысы жоқ екенін анықтаса, қаржы құралы өзінің бастапқы әділ құнымен бағаланады. Ал сол бастапқыда әділ құн ретінде танылған баға мен келешекте қолданылатын транзакциялық баға арасындағы айырмашылық құралдан түскен кіріс немесе шығыс болып танылады. Егер, келешекте, нақты нарық пайда болса, актив құны сол нарықта қалыптасатын бағамен өлшенеді.

Банктің жеке-жеке басқарылатын нарық немесе несие тәуекелдеріне тәуелді қаржы активтері мен міндеттемелерінен құралған портфельдер сатып алу позициясын сатудан түсетін (немесе сату позициясын аудару үшін төленетін) бағамен өлшенеді. Осы портфельге байланысты өзгерістер жеке активтер мен міндеттемелерге қатысты жасалады.

(vi) Бағалау нәтижесіндегі кіріс пен шығыс

Қаржы құралының немесе міндеттеменің әділ бағасының өзгеруінің нәтижесінде пайда болатын кіріс немесе шығыс:

- кіріс немесе шығыс ретінде танылған кіріс немесе шығыс ретінде әділ бағамен көрсетілетін қаржы құралы

3 Есептік саясаттың негізгі қағидалары, жалғасы

(б) Қаржы құралдары, жалғасы

(vi) Бағалау нәтижесіндегі кіріс пен шығыс, жалғасы

- сатуға арналған қаржы құралынан түскен кіріс немесе шығыс негізгі капиталдың басқа табысы тарауына кіреді (күнсыздану немесе сатуға арналған несиелік қаржы құралдарынан түскен валюта бағамындағы айырмашылық негізіндегі кіріс немесе шығыстан басқа). Мұндай жағдай құралды теңгерімнен шығарғанға дейін жалғасады. Ол кезде капитал тарауында жинақталған кіріс немесе шығыс табыс немесе шығын тарауына өтеді. Сатуға арналған қаржы құралының пайызы тиімді пайыз әдісі арқылы табыс немесе шығын болып танылады.

Амортизацияланған құнымен есептелетін қаржы құралдары мен міндеттемелер аясындағы кіріс немесе шығыс сол қаржы құралдары мен міндеттемелер теңгерімнен шығарылған кезде табыс немесе шығын болып танылады.

(vii) Теңгерімнен шығару

Банк қаржы құралын теңгерімнен шығаратын жағдайлар: қаржы құралы аясында жасалған келісім мерзімінің аяқталуы; қаржы құралына байланысты барлық тәуекелдің және сыйақының басқа тұлғаға өтуі; қаржы құралының Банк бақылауынан шығуы. Банк қолындағы басқа тұлғаға өткен қаржы құралының үстеме пайызы қаржы позициясы есептемесінде бөлек құрал немесе міндеттеме болып көрсетіледі. Қаржылық міндеттемені Банк теңгерімнен келісімнің мерзімі аяқталғанда, не шарттары жойылғанда шығарады.

Банк қаржы позициясы есептемесінде көрсетілген құралдарды басқа тұлғаларға аударғанымен, сол құралдардың барлық немесе жеке тәуекелдерін немесе сыйақыларын өзіне қалдыра алады. Егер барлық тәуекелдер мен сыйақылар Банктің өзінде қалса, ондай құралдар теңгерімнен шығарылмайды.

Егер барлық тәуекелдер мен сыйақылар сақталмайтын немесе басқа тұлғаға өтпейтін транзакция нәтижесінде құрал Банк бақылауынан шықса, ондай құрал теңгерімнен шығарылады.

Егер транзакция нәтижесінде бақылау сақталса, Банк транзакция шарттарына сай құралды тануын жалғастырады.

Банк өзінің қарызын сатып алған жағдайда, ондай қарыз қаржы позициясы есептемесінен алынып тасталады, ал сол міндеттеменің номиналды құны мен төленген сома арасындағы айырмашылық қарыздың ерте жабылуынан туындайтын табыс немесе залал ретінде қарастырылады.

Банк сондай ақ жинауға келмейтін деп танылған құралдар мен белгілі бір активтерді теңгерімнен шығарады.

(viii) Деривативті қаржы құралдары

Деривативті қаржы құралдары: своп, форвард, фьючерс, спот транзакциялары, пайыз бағамына опциондар, валюта айырбастау, құнды метал және қор нарығы, және осы құралдардың жиынтығы. Бастапқыда деривативтер келісім-шарт жасалған күнгі әділ бағамен танылады. Одан кейін олар әділ бағаға сай қайта бағаланады. Егер деривативтің әділ бағасы оң болса, ол актив болып, ал теріс болса, міндеттеме болып саналады.

Дериватив бағасы өзгерсе, ол сол мезетте табыс немесе шығын болып танылады.

Банк деривативтерді тәуекелдерін хеджингтеу мақсатында қолданғанымен, мұндай құралдар есептемеде хеджинг ретінде көрсетілмейді.

3 Есептік саясаттың негізгі қағидалары, жалғасы

(б) Қаржы құралдары, жалғасы

(ix) Өтелу

Қаржы құралдары немесе міндеттемелер қаржы позициясы есептемесінде көрсетілген таза бағамымен өтелу үшін Банктің заңды құқығы және ынтасы болуы қажет. Немесе, құралдар сатылып, міндеттемелер артынша орындалуы мүмкін.

(в) Мүлік пен құрал-жабдықтар

(i) Меншіктегі активтер

Мүлік пен құрал-жабдықтар құны жинақталған амортизация мен шығындарды шегеріп тастағаннан кейін көрсетіледі.

Егер мүлік сипаттамалары ортақ, бірақ жарамдылық мерзімі әр түрлі бөліктерден тұрса, ол бөліктер есептемелерде бөлек мүлік немесе құрал жабдықтар болып көрсетіледі.

(ii) Амортизация

Амортизация активтің белгіленген жарамдылық мерзімі бойы біркелкі есептеліп отырады. Амортизация бұйымды сатып алған сәттен немесе, іштей жасалған актив болған жағдайда, сол активтің қолданысқа енгізілген сәтінен бастап есептеледі. Жер телімі амортизацияға жатпайды. Активтердің белгіленген жарамдылық мерзімдері:

Ғимарат	50 жыл;
Компьютер	2-5 жыл;
Көлік	7 жыл;
Жалға алынған мүлікті абаттандыру	7 жыл;
Басқа активтер	2-7 жыл.

(г) Материалды емес активтер

Материалды емес активтер құны жинақталған амортизация мен шығындарды шегеріп тастағаннан кейін көрсетіледі.

Компьютерлік бағдарламалар лицензиясы оның сатып алынған бағасы мен оны іске қосуға кеткен шығындар негізінде капиталданады.

Амортизация материалды емес активтің белгіленген жарамдылық мерзімі бойы біркелкі есептеледі. Белгіленген жарамдылық мерзімі 2 жылдан 7 жылға дейін .

(ғ) Құнсыздану

Әр есептік жылдың соңында Банк қаржы активтерінің немесе активтер жиынтығының құнсыздану белгілерін сарапқа салады. Сондай белгі байқалған жағдайда Банк сол құнсыздану көлемін анықтайды.

Қаржы активі немесе активтер жиынтығы құнсыздалған және құнсыздану залалы келтірілген деп танылуы үшін бастапқыда танылғаннан кейін сол активтің келешек ақша ағымдарына бір немесе бірнеше оқиғалардың әсер еткеніне дәлел болуы тиіс (залал жағдайы), және де сол әсерді ақшалай бағалауға мүмкіндік болуы керек.

Қаржы активтерінің құнсыздануының дәлелі ретінде қарыз алушының дефолты немесе шарттарды бұзуы, несие ковенанттарының немесе шарттарының бұзылуы, қарыздың немесе алтың Банкке тиімсіз түрде қайта құрылуы, қарыз алушының банкротқа ұшырайтынын көрсететін белгілердің пайда болуы, құнды қағаздың белсенді нарығының жойылуы, кепілдік құнының жоғалуы, қарыз алушылардың төлем қабілетіндегі теріс өзгерістер немесе дефолттармен байланысы бар экономикалық жағдайлар саналады.

3 Есептік саясаттың негізгі қағидалары, жалғасы

(ғ) Құнсыздану, жалғасы

(i) Амортизацияланған құнымен есептелетін қаржы активтері

Амортизациялық құны бойынша есептелінетін қаржы активтері негізінен несиелер мен басқа дебиторлық берешектен (несиелер мен дебиторлық берешек) тұрады. Банк өз несиелері мен дебиторлық берешегін тұрақты негізде нашарлау деңгейін бағалау үшін қарастырады.

Банк ең алдымен маңызды жеке дара несиелер мен кіріс төлемдерінің құнсыздануының дәлелдерін іздейді. Сосын, басқа несиелер мен кіріс төлемдерінің құнсыздануының дәлелдерін топталап іздейді. Егер Банк бір несиені немесе кіріс төлемін зерделеп, оның құнсыздануын дәлелдейтін айғақ таппаса, ол несие не кіріс төлемдерінің, сондай сипатқа ие басқа да несиелер мен кіріс төлемдерінің тобына енгізіледі. Бұдан әрі бұл несиелердің құндылығы топталып зерделенеді. Шығын әкелетін несиелер мен кіріс төлемдері топтарға енгізілмейді.

Несие немесе кіріс төлемі шығын әкелетініне дәлел табылса, шығын көлемі былай есептеледі: несиенің немесе кіріс төлемінің көлемі мен келешектегі ақша ағымдарының қазіргі құны арасындағы айырмашылық шығын болып танылады. Ақша ағымдарының қазіргі құны бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеменен дисконтталған кепілдіктерден түсетін қайтарымды ескеру тиіс. Келісім-шарттағы ақша ағымдары, өткен шығындар көрсеткіштері және қазіргі экономикалық жағдай негізінде келешек ақша ағымдары болжамдалады.

Кейбір жағдайларда несие немесе кіріс төлемі шығынын бағалауға арналған мағлұмат шектеулі немесе мүлде ескі болуы мүмкін. Мысалы, қарыз алушы қаржы қиындықтарына тап болды. Ал сол сияқты қарыз алушылар туралы мәлімет аз. Мұндай жағдайда шығын көлемін бағалау үшін Банк өзінің тәжірибесін және көз-қарасын қолданады.

Несие немесе кіріс төлемі шығындарының бәрі табыс немесе шығын ретінде танылады. Ондай көрсеткіштерді өзгертудің бір ғана жолы бар – шығын танылғаннан кейінгі оқиғалар нәтижесінде қайтарылатын сома өсуі тиіс.

Егер несиені қайтару мүмкін болмаса, ол сол несие аясында қарастырылған жеңілдік ретінде теңгерімнен шығарылады. Банк несие (және оған байланысты жеңілдіктер) теңгерімнен басшылықтың шешімі бойынша шығарылады. Ол үшін несие қайтарылмайтын несие ретінде танылып, оны қайтарудың барлық жолдары нәтижесіз болуы тиіс.

(ii) Қаржылық емес активтер

Басқа қаржылық емес активтер (кейінге қалдырылған салықтан басқа) құнсыздану белгілері пайда болған әр кезде сарапталады. Қаржылық емес активтің қайтарым сомасы келесі екі көрсеткіштің ең үлкені болып табылады. Ол көрсеткіштер – сату шығындары шегерілген әділ баға немесе тұтынушылық баға. Тұтынушылық бағаны табу үшін келешектегі ақша ағымдарының қазіргі құнын салық-алды дисконттау мөлшерлемесінің көмегімен дисконттау керек. Ол мөлшерлеме қазіргі нарық жағдайы мен сол активтің тәуекел аспектілерін ескеруі тиіс. Ірі ақша ағымдарын қалыптастырмайтын активтердің қайтарым сомасы сол активтерді басқаратын бөлімнің ақша ағымдары негізінде есептеледі. Егер активтің көлемі немесе оны басқаратын бөлімінің ақша ағымы қайтарым сомасынан артық шықса, құнсыздану шығыны танылады.

Қаржы активтерінің құнсыздануы нәтижесінде болған шығындар табыс немесе шығын тарауында танылады. Олардың күшін жою үшін сол активтердің қайтарым сомасын белгілеуде қолданылған көрсеткіштер өзгеруі тиіс. Кез келген құнсыздану шығынының сомасы қалпына келтірілсе, ол сома ешқандай шығын танылмаған жағдайда белгіленетін амортизациядан кейінгі таза сомандан аспауы тиіс.

3 Есептік саясаттың негізгі қағидалары, жалғасы

(д) Несиелік міндеттемелер

Қалыпты бизнес жағдайында Банктің кредиттік міндеттемелері, ашық несиелері, несиелік хаттары және кепілдемелері болады.

Қаржы кепілдемесі – келісім-шарт. Оның шарттары бойынша Банк сол кепілдемені ұстаушыға белгілі-бір борышкер несиесін қайтара алмаған жағдайда керек соманы беріп тұрады.

Бастапқыда қаржы кепілдемелері әділ бағамен транзакция шығындарынан дара танылады. Кейінірек олар бастапқыда танылған мөлшерден жоғары деңгейде өлшеніп, сол өлшемнен жинақталған амортизация немесе сол шығын аясындағы резерв сомасы шегеріледі. Қаржы кепілдемесі мен басқа да несиелік міндеттемелерді орындау барысында ықтимал шығындарды жабу үшін резерв ашылуы мүмкін. Ол үшін сондай шығындардың ықтималдылығы жоғары және оны өлшеуге болатын жағдай туындауы тиіс.

Қаржылық кепілдік бойынша міндеттемелер және басқа да несиелік міндеттемелер басқа міндеттемелер қатарына қосылады.

Несиелік міндеттемелері тек келесі жағдайларда танылады:

- табыс немесе шығын ретінде әділ бағамен танылатын Банктің қаржы міндеттемелері;
- егер Банк бұрын несиелік міндеттемелерінен туындайтын активтерді сатумен айналысқан болса, сол кластағы несиелік міндеттемелері деривативті құрал ретінде қарастырылады;
- қолма-қол ақша арқылы орындалатын немесе басқа қаржы құралын ұсыну немесе шығару арқылы орындалатын несиелік міндеттемелері;
- несиелік нарықтық пайыз мөлшерлемесінен төмен деңгейде ұсыну міндеттемесі.

(е) Акционерлік капитал

(i) Қарапайым акциялар

Қарапайым акциялар меншікті капитал болып саналады. Қарапайым акциялар мен акция опциондарын шығаруға кеткен шығындар меншікті капиталдан шегеріліп, барлық салықтардан дара қарастырылады.

(ii) Дивидендтер

Банктің дивидендтерді жариялап, оларды төлеу шаралары Қазақстанның заңнамасы аясында орындалады.

Қарапайым акциялардың дивидендтері бөлінбеген табыстан беріледі.

(iii) Салық

Табыс салығы ағымдағы және кейінге қалдырылған болып бөлінеді. Табыс салығы табыс немесе шығын тарауында танылады. Алайда, басқа табыс тарауына жататын салық немесе капиталда көрсетілетін салық табыс немесе шығын тарауында танылмайды.

Ағымдағы салық төлемдері сол есептік жылдың салық мөлшерлемеріне және өткен жылдар үшін салынатын өзгертулерге сәйкес төленеді.

Кейінге қалдырылған салық активтер мен міндеттемелердің қаржы есептемелердегі және салықтық есептемелердегі бағаларының арасындағы уақытша айырмашылыққа салынады. Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері бастапқы тану бухгалтерлік және табыс салығы салынатын табысқа әсер етпейтін айырмашылықтарға салынбайды.

3 Есептік саясаттың негізгі қағидалары, жалғасы

(е) Акционерлік капитал, жалғасы

(iii) Салық

Кейінге қалдырылған салық – Банктің есептік мерзімнің соңындағы активтер мен міндеттемелер өтеу барысындағы салықтардың салдары болып табылады.

Кейінге қалдырылған салық тек уақытша айырмашылықтың, қолданылмаған салық шығындары мен жеңілдіктердің орнын басатын келешек табыстарға салынады. Келешекте табыс әкелу ықтималдылығы төмен активтерге кейінге қалдырылған салық салынбайды.

Активке байланысты кейінге қалдырылған салық тек бір жағдайда салынады – келешектегі табыс уақытша айырмашылық, қолданылмаған салық залалы және несие сипаттамаларына ие болуы керек. Активтің кейінге қалдырылған салығы келешектегі табыстың болу ықтималдылығының жоғалуымен бірге жойылады.

(ж) Табыс пен шығындардың танылуы

Пайыздық табыс пен шығындар табыс пен шығындар тарауында тиімді пайыздық әдіс арқылы танылады.

Несие рәсімдеу ақысы, несие қызмет ақысы және басқа да ақылар транзакциялық шығындармен бірге несиенің табыс бөлігі болып саналады да, сол несиенің мерзіміне тиімді пайыздық әдіс арқылы амортизацияланады.

Басқа да ақылар, комиссиялар және шығындар қызмет көрсетілген кезде табыс немесе шығын тарауында танылады. Банк несие алушыларға сақтандыру өнімдерін ұсына отырып, сақтандыру компаниясының агенті ретінде әрекет етеді. Сақтандыру бойынша комиссиялық табыстар Банкпен серіктестерден алынған агенттік қызметтер үшін комиссиялар болып келеді. Аталған комиссиялар тұтынушылық несиелер бойынша жалпы табыстылықтың ажырамайтын бөлігі болып табылмайды, өйткені бұл Банктің сақтандыру компаниясымен шарттық келісімдерімен белгіленген және мақұлданған. Банк сақтандыру тәуекеліне қатыспайды, ол үшін жауапкершілікті толық көлемде серіктес көтереді. Сақтандыру бойынша комиссиялық табыс Банк сақтандыру компаниясына агенттік қызметтерді көрсеткен кезеңге қарай кіріс немесе залал құрамында көрсетіледі.

Оперативті жалға алу төлемдері табыс немесе шығын тарауында жалға алу мерзімі бойы біркелкі бөліп тастау арқылы танылады. Көрсетілген жалгерлік жеңілдіктері жалға алудың толық шығындарының бір бөлігі болып табылады.

(з) Сегмент бойынша есеп беру

Операциялық сегмент дегеніміз – Банктің белсенді жұмыс істейтін, табыс тауып, шығын шығаратын (оның ішінде Банктің басқа да бөліктерімен іс-әрекеті нәтижесіндегі табыс пен шығындар) бөлігі; ондай бөліктің жұмыс нәтижесін басты басшы ұдайы сараптап отырады да, керек ресурстар туралы шешім қабылдап, оның жұмысын жеке қаржы мағлұматтары арқылы бағалап отырады.

(и) Салыстырмалы деректер

Алдыңғы кезеңдердің деректерін қайта жіктеу

2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Банктің қаржылық есептілігін дайындау барысында 2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептіліктегі деректерді ұсыну тәртібінің сәйкестігін қамтамасыз ету мақсатында тиісті деректерге әсер ететін белгілі қайта жіктеуді жүзеге асырды.

4 Есептік саясаттың негізгі қағидалары, жалғасы**(и) Салыстырмалы деректер, жалғасы**

Алдыңғы кезеңдердің деректерін қайта жіктеу, жалғасы

2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін кіріс пен шығыс және өзге жиынтықты табыс есебінде несиені алуға клиенттердің өтініштері бойынша деректердің верификация қызметтері үшін Бірінші Кредиттік Бюро мен Қазақстан Республикасының Зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталығына 313,773 мың теңге мөлшерінде төленген комиссия өзге жалпы әкімшілік шығыстардан комиссиялық шығыстарға қайта жіктелген. Жетекшіліктің пікірінше осы ұсыну ХҚЕС сәйкес болып табылады деп санайды. Тиісті деректерді қайта жіктеу нәтижелері ары қарай ұсынылады:

Мың теңгемен	Қайта жіктелген	Қайта жіктеу әсері	Бұрын көрсетілген
2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін кіріс пен шығыс және өзге жиынтықты табыс есебі			
Комиссиялық шығыстар	(1,209,216)	(313,773)	(895,443)
Өзге жалпы әкімшілік шығыстар	(15,887,963)	313,773	(16,201,736)
2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін ақшалай қаражат қозғалысының есебі			
Комиссиялық шығыстар	(1,102,420)	(313,773)	(788,647)
Жалпы әкімшілік шығыстар	(13,814,174)	313,773	(14,127,947)

Жоғарыда келтірілген қайта жіктеу Банк қызметінің нәтижелеріне немесе жеке капиталына әсер етпейді.

(к) Әлі күшіне енбеген жаңа стандарттар мен түсініктемелер

Келесі жаңа стандарттар, стандарттардың қосымшалары және түсініктемелер 2015 ж. 31-желтоқсанында әлі күшіне енбегендіктен, осы қаржы есептемелерінде қолданылмады. Банк жоспары бойынша бұл өзгертулер күшіне енген сәттен бастап қолданысқа түседі.

- ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдары» - Бұл стандарттың енгізілуі бірнеше фазалардан тұратын болады. Соңында ол ХҚЕС (IAS) 39 «Қаржы құралдары: танылу мен бағалау» стандартын ауыстыруы тиіс. ХҚЕС (IFRS) 9 стандартының бірінші бөлігі 2009 ж. қарашасында жарияланды. Ол қаржы активтерінің сыныптамасы мен бағалау мәселелерін қарастырады. Қаржы міндеттемелерінің сыныптамасы мен бағалау мәселелерін қарастыратын екінші бөлік 2010 ж. қазанында жарияланды. ХҚЕС 9 стандартының үшінші фазасы 2013 жылғы қарашада шығарылды және хеджерлеудің жалпы есебіне қосылады. Стандарт аяқталып, 2014 жылғы шілде айында жарияланды. Қорытынды фаза қайтармау фактілерін есептеу үшін несие бойынша жаңа болжамды шығындарға жатады. Сөзсіз, жаңа стандарттар қаржы құралдарын есептеу процесіне көптеген өзгерістер енгізеді, және есептемеге елеулі түрде әсер етеді. Топ бұл жағдайды анық түсінеді. Топ осы өзгерістердің әсерін стандарттың келесі бөліктері шыққан сайын сараптап отырады. Топ бұл стандартты ерте қабылдауға ынталы емес. Стандарт жыл сайынғы мерзімде әрекет етеді, 2018 жылдың басынан немесе 1 қаңтардан бастап. Сонымен бірге стандарт ретроспективті түрде басқа жеңілдіктермен бірлесе отырып пайдаланылады.
- Әр түрлі «ХҚЕС жетілдірулері» әр стандартқа қатысты жеке қарастырылады. Ұсыну, мойындау немесе бағалау мақсатындағы бухгалтерлік есепті жүргізуде өзгерістерге әкеп соғатын барлық түзетулер 2016 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енеді. Банк осы жетілдірудің қаржылық жағдайға немесе жұмыс нәтижелеріне тигізетін әсерін әлі саралаған жоқ.

4 Таза пайыздық кірістер мен шығыстар

	2015 ж.	2014 ж.
	мың теңге	мың теңге
Пайыздық кірістер		
Клиенттерге берілген несиелер	32,327,826	32,991,629
Ақша қаражаты мен оның баламасы	63	16,401
	32,327,889	33,008,030
Пайыздық шығыстар		
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	2,410,527	2,968,212
Банктердің шоттары мен депозиттері	1,831,129	728,482
Шығарылған міндеттемелі құнды қағаздар	1,358,548	1,254,044
Басқа да тартылған қаражат	1,320,273	2,886,565
Дәрежеленген қарыздар	7,680	97,151
	6,928,157	7,934,454
	25,399,732	25,073,576

2015 жыл бойынша құнсызданған немесе кешіктіріліп төленген клиенттік несиелерден түскен пайыздық кірістің толық сомасы – 1,680,422 мың теңге (2014 жыл: 1,887,724 мың теңге).

5 Комиссиялық кірістер

	2015 ж.	2014 ж.
	мың теңге	мың теңге
Сақтандыру бойынша комиссиялар	11,539,126	11,441,905
Клиенттерден шарттар бойынша түскен айыппұлдар	3,726,284	2,519,222
Серіктестерден түскен комиссиялар	1,031,335	989,407
Карталар бойынша операциялар	122,526	150,291
Аударма операциялары	23,069	16,298
Ақша қаражатын алу үшін комиссия	2,965	3,522
Басқасы	100,819	448,198
	16,546,124	15,568,843

6 Комиссиялық шығыстар

	2015 ж.	2014 ж.
	мың теңге	мың теңге
Серіктестерге төленген комиссиялар	582,451	745,929
Деректердің верификация қызметтері үшін комиссиялар	485,464	313,773
Төлем карталары бойынша операцияларды өңдеу	66,437	54,228
Депозиттерді сақтандыру қорына жарналар	33,990	35,001
Есеп-айырысу операциялары	19,645	21,670
Басқасы	42,210	38,615
	1,230,197	1,209,216

7 Әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялардан түсетін таза кірістің өзгерістері кіріс пен шығыс құрамында көрсетіледі

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша туынды қаржы құралдарына 2014 жылы ҚР ҰБ-мен қол қойылған біржылдық валюталық своптар туралы келісімдер кіреді. Мұндай келісімдерге сай Банк 2015 жылы 5 427 300 мың теңгені 30 000 мың АҚШ долларына айырбастау мақсатында берілген. Мұндай келісімдер бойынша Банк алғытөлеммен 162 819 мың теңге мөлшерінде сыйақыны төледі, бұл басындағы негізгі соманы 3%-н құрайды. 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша своптардың әділ құны 292 148 мың теңгені құрады.

2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін кіріс пен шығыс арқылы әділ құны бойынша есептелетін қаржы құралдарының таза табысының құрамында жалпы сома 2 943 652 мың теңгені құрап, өтеу мерзімі 2015 жылғы қарашада келетін (2014 жыл: 292 148 мың теңге) ҚР ҰБ-мен біржылдық бивалюталық своп бойынша танылған.

Кіріс немесе шығыс арқылы әділ құны бойынша есептелетін қаржы құралдары бойынша 2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін 4 513 651 мың теңге мөлшеріндегі таза табыс 2015 жылғы ҚР ҰБ-мен жасалынған (2014 жылы: 7 400 мың теңге) «overnight» индекске бивалюталық своптар бойынша мойындалған.

8 Шетелдік валютамен жасалынатын операциялардан таза залал

	2015 мың теңге	2014 мың теңге
Туынды қаржы құралдары		
Бағамдық айырма, нетто	(10,708,938)	(98,190)
Дилинг, нетто	5,192	(30,459)
	(10,703,746)	(128,649)

9 Құнсызданудан түскен залалдар

	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
Клиенттерге берілген несиелер	9,883,555	13,537,381
Басқа да активтер	(4,788)	64,907
	9,878,767	13,602,288

10 Жалпы және әкімшілік шығыстар

	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
Қызметкерлерге сыйақылар мен еңбекақы бойынша салықтар	8,255,305	7,972,626
Тозу және амортизация	1,593,039	1,453,808
Жалгерлік және коммуналды төлемдер	947,857	1,146,961
Ақпараттық технологиялар	918,769	631,236
Кәсіби қызметтер	866,929	751,020
Төлемдерді жинау қызметтері	812,607	620,670
Телекоммуникациялық және пошталық қызметтер	678,160	898,328
Табыс салығынан басқа салықтар	602,853	739,540
Жарнама және маркетинг	426,852	756,526
Іс-сапар шығыстары	192,723	269,090
Басқасы	351,322	648,158
	15,646,416	15,887,963

11 Табыс салығы бойынша шығыс

	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
Ағымдағы салық төлемдері		
Кезең бойынша ағымдағы табыс салығы	3,031,792	1,975,162
Өткен есептік кезеңдерде толығымен төленбеген/(артық төленген) ағымдағы табыс салығы	381,178	(167,249)
	3,412,970	1,807,913
Кейінге қалдырылған салық		
Уақыт айырмашылықтарының пайда болуы мен оларды қалпына келтіру салдарынан кейінге қалдырылған салық көлемінің өзгеруі	35,960	194,406
Барлығы табыс салығы бойынша шығыс	3,448,930	2,002,319

2015 жылы ағымдағы және кейінге қалдырылған салық бойынша қолданылатын мөлшерлеме 20%-н құрайды (2014 жылы: 20%).

Табыс салығының тиімді мөлшерлемесін есептеу:

	2015 ж. мың теңге	%	2014 ж. мың теңге	%
Салық салуға дейінгі кіріс	11,935,072	100.0	10,240,183	100.0
Табыс салығының қолданыстағы мөлшерлемесіне сәйкес есептелген табыс салығы	2,387,014	20.0	2,048,037	20.0
Салық салынатын кірісті төмендетпейтін шығындар	680,738	5.7	121,531	1.2
Өткен есептік кезеңдерде толығымен төленбеген/(артық төленген) табыс салығы	381,178	3.2	(167,249)	(1.6)
	3,448,930	28.9	2,002,319	19.6

Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер мен міндеттемелер

Қаржылық есептілікте көрсетілген активтер мен міндеттемелердің теңгерімдік құны мен салық салынатын негізді есептеу мақсатында пайдаланылатын сомалар арасында туындайтын уақытша айырмашылықтары 2015 жылдың 31-желтоқсаны мен 2014 жылдың 31-желтоқсанындағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған салық бойынша таза міндеттемелердің туындауына әкеп соғады. Осындай кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер осы қаржылық есептілікте көрсетілген.

Табыс салығы бойынша салық салынатын база мөлшерін төмендететін уақыт айырмашылықтарын пайдалану мерзімі Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен шектелмеген.

2015 жылғы 31 желтоқсанда және 2014 жылдардағы 31-желтоқсанында аяқталған кезеңдер ішінде уақытша айырмашылықтардың қозғалысы төменде ұсынылған:

	2015 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	Табыс не шығыс құрамында көрсетілген	2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық
Негізгі құралдар мен материалды емес активтер	(123,721)	(167,276)	(290,997)
Басқа да активтер	(129,729)	30,132	(99,597)
Банктердің шоттары мен депозиттері	-	6,160	6,160
Басқа да міндеттемелер	134,200	95,024	229,224
	(119,250)	(35,960)	(155,210)

11 Табыс салығы бойынша шығыс, жалғасы

2014 ж. мың теңге	2014 ж.	Табыс не шығыс құрамында көрсетілген	2014 ж.
	1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық		31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық
Негізгі құралдар мен материалды емес активтер	(79,437)	(44,284)	(123,721)
Басқа да активтер	(220,872)	91,143	(129,729)
Банктердің шоттары мен депозиттері	172,630	(172,630)	-
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	60,245	(60,245)	-
Шығарылған міндеттемелі құнды қағаздар	18,181	(18,181)	-
Дәрежеленген борыштар	34	(34)	-
Басқа да міндеттемелер	124,375	9,825	134,200
	75,156	(194,406)	(119,250)

12 Ақша қаражаты мен оның баламасы

	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
Кассадағы ақша қаражаты	2,296,857	1,702,184
Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі «Ностро» тәрізді шоттар	5,950,930	1,243,997
Басқа банктердегі «Ностро» тәрізді шоттар		
- А- -А+ аралығындағы несие рейтингімен	-	443,478
- несие рейтингі ВВВ- -ВВВ+	4,835,277	10,688
- ВВ- -ВВ+ аралығындағы несие рейтингімен	68,379	26,072
- несие рейтингі В+ төмен	38,843	19,320
	13,190,286	3,445,739

Жоғарыдағы кесте Standard & Poor's немесе басқа агенттіктердің берген, бірақ Standard & Poor's межесімен өлшенген рейтингіне негізделген.

Ақша қаражаты мен оның баламалары құнсызданған немесе мерзімі кешіктірілген болып табылмайды.

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк капиталының 10%-нан асатын үлесте Банктің екі банкте шоттары бар. Аталған қалдық 10,683,127 мың теңгені құрайды (2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: жоқ).

Минималды резерв бойынша талаптар

ҚР ҰБ шығарған ережелерге сәйкес минималды қорларға қойылатын талаптар жалпы көрсетілген пропорциялардағы секілді түрлі банк міндеттемелерінің топтары бойынша есептелінеді. Банктер осы міндеттемелерді орташа минималды талаптарға тең немесе олардан жоғары орташа резервті активтерді (ұлттық валюта мен ҚР ҰБ теңгерімдері) қамтамасыз ете отырып орындауға міндетті. 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша минималды қор 1,410,438 теңгені (2014 жылғы 31 желтоқсанда 1,395,921 теңгені құраған) құрайды.

13 Клиенттерге берілген несиелер

	2015 ж мың теңге	2014 ж. мың теңге
Жеке клиенттерге берілген несиелер		
Ақшалай берілген несиелер	75,329,100	77,823,504
Клиенттерге берілген тұтынушылық несиелер	31,127,604	34,207,114
Несие карталары	1,416,467	1,898,318
Барлығы клиенттерге берілген несиелер	107,873,171	113,928,936
Құнсыздануға сақталатын қор	(11,243,335)	(12,727,977)
Құнсыздану қорын шегерумен, клиенттерге берілген несиелер	96,629,836	101,200,959

Төмендегі кестеде 2015 жылы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде клиенттерге берілген несиелердің кластары бойынша құнсыздану қорының өзгерістеріне жасалған талдау ұсынылған:

	Ақшалай берілген несиелер мың теңге	Тұтынушы- лық несиелер мың теңге	Несие карта- лары мың теңге	Қамтама- сыз етілген қарыздар мың теңге	Барлығы мың теңге
Құнсыздану қорының кезең басындағы мөлшері	10,477,013	2,087,839	163,125	-	12,727,977
Құнсыздану қорының таза құрылуы	6,937,245	2,838,767	113,388	(5,845)	9,883,555
Таза есептен шығарулар	(9,398,886)	(1,830,475)	(144,681)	5,845	(11,368,197)
Кезең аяғындағы жағдай бойынша құнсыздану қорының мөлшері	8,015,372	3,096,131	131,832	-	11,243,335

Төмендегі кестеде 2014 жылы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде клиенттерге берілген несиелердің кластары бойынша құнсыздану қорының өзгерістеріне жасалған талдау ұсынылған:

	Ақшалай берілген несиелер мың теңге	Тұтынушылық несиелер мың теңге	Несие карталары мың теңге	Барлығы мың теңге
Құнсыздану қорының кезең басындағы мөлшері	7,748,626	2,380,116	41,058	10,169,800
Құнсыздану қорының таза құрылуы	11,300,493	2,079,499	157,389	13,537,381
Таза есептен шығарулар	(8,572,107)	(2,371,776)	(35,321)	(10,979,204)
Кезең аяғындағы жағдай бойынша құнсыздану қорының мөлшері	10,477,012	2,087,839	163,126	12,727,977

13 Клиенттерге берілген несиелер, жалғасы

(а) Жеке тұлғаларға берілген несиелердің сапасы

Төменгі кестеде клиенттерге берілген несиелердің сапасы туралы ақпарат берілген, 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша:

	Құнсыздану қорын есептен алуға дейінгі несиелер мың теңге	Құнсыздану қоры мың теңге	Құнсыздану қорын есептен алғаннан кейінгі несиелер мың теңге	Құнсыздану қоры құнсыздану қорын есептен алуға дейінгі несиелер сомасына қатысты, %
Жеке тұлғаларға берілген несиелер				
- мерзімі өтпеген	90,718,285	(1,100,209)	89,618,076	1.21
- мерзімі 90 күннен төмен мерзімге кешіктірілген	6,042,455	(2,513,401)	3,529,054	41.60
- мерзімі 90-360 күндік мерзімге кешіктірілген	11,112,431	(7,629,725)	3,482,706	68.66
Барлығы жеке тұлғаларға берілген несиелер	107,873,171	(11,243,335)	96,629,836	10.42

Төменгі кестеде клиенттерге берілген несиелердің сапасы туралы ақпарат берілген, 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша:

	Құнсыздану қорын есептен алуға дейінгі несиелер мың теңге	Құнсыздану қоры мың теңге	Құнсыздану қорын есептен алғаннан кейінгі несиелер мың теңге	Құнсыздану қоры құнсыздану қорын есептен алуға дейінгі несиелер сомасына қатысты, (%)
Жеке тұлғаларға берілген несиелер				
- мерзімі өтпеген	94,151,731	(1,125,186)	93,026,545	1.20
- мерзімі 90 күннен төмен мерзімге кешіктірілген	7,708,121	(3,366,676)	4,341,445	43.68
- мерзімі 90-360 күндік мерзімге кешіктірілген	12,069,084	(8,236,115)	3,832,969	68.24
Барлығы жеке тұлғаларға берілген несиелер	113,928,936	(12,727,977)	101,200,959	11.17

Мерзімі 90 күннен артық мерзімге кешіктірілген несиелерді Банк табыс әкелмейтін несиелер деп жіктейді. 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жалпы құнсыздану қорларының табыс әкелмейтін несиелерге қатыстығы 101%-н құрайды (2014 жылғы 31 желтоқсан: 105%).

Төлемдері 360 күннен артық мерзімге кешіктірілген есептен шығарылады.

13 Клиенттерге берілген несиелер, жалғасы

(ә) Несиелер құнсыздануын бағалаудағы негізгі жорамалдар мен пікірлер

Банк құнсызданудан түскен залалдарды 3(ғ) (і) -ескертпеде көрсетілген есептік саясатқа сәйкес бағалады. Құнсызданудан келіп түскен залалдарды бағалаған кезде қолданатын негізгі жорамалдар келесілерді қамтиды:

- шығыстар миграциясының деңгейі тұрақты және соңғы 12 ай ішінде келтірілген нақты шығыстар миграциясы моделінің негізінде анықталуы ықтимал;
- несие алушылар өз бетінше өтеуге қабілетті болмайтын қамтамасыз етілмеген несиелердің теңгерімдік құнының 23%-28% көлеміндегі залалдың бөлігі берешекті қайтару жөніндегі кейінгі шаралар арқылы өтелуі мүмкін.

Жоғарыда аталған бағалаулардың өзгеруі несиелердің құнсыздану қорына әсер етуі мүмкін. Мысалы, ағымдағы сәтке келтірілген болжамды ақша қаражаты ағындарының таза құны плюс/минус бір пайызға өзгергенде, 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жеке клиенттерге берілген несиелердің құнсыздану қорының көлемі 966,298 мың теңгеге төмен/жоғары болушы еді (2014 жылғы 31 желтоқсан: 1,012,010 мың теңге).

(б) Несиелердің қосымша қамтамасыз етілуі

Несиелерді өтеу мүмкіндігі біріншіден несие алушының төлеу қабілеттілігіне байланысты болады. Клиенттерге берілген несиелер кепілзатпен қамтамасыз етілмеген.

(в) Клиенттерге берілген несиелердің шоғырлануы

2015 жылғы 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банкте несиелері капиталдың 10%-нан асатын несие алушылары жоқ.

(г) Несиелерді өтеу мерзімдері

Несие қоржынын құрайтын несиелерді өтеу мерзімдері есептік күндегі жағдай бойынша 25 (в) Ескертпеде ұсынылып, есептік күннен несие шарттары бойынша өтеу күндеріне дейін уақыт кезеңдері болып табылады.

14 Негізгі құралдар мен материалды емес активтер

мың теңге	Жер және ғимараттар	Компьютерлер	Көлік құралдары	Жалға алынған мүлікті абаттандыру	Басқа мүліктер мен құрал жабдықтар	Материалды емес активтер	Ортанылатын негізгі құралдар	Барлығы
Нақты құны								
2015 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	488,900	1,678,720	149,057	711,200	847,936	2,951,168	160,303	6,987,284
Түсімдер	-	6,938	25,431	76,344	20,038	1,595,088	683,518	2,407,357
Есептен шығулар	-	(406,768)	-	(78,345)	(96,784)	(83,378)	(48,103)	(713,378)
Алмастыру	510	308,847	-	41,033	86,505	202,089	(638,984)	-
2015 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	489,410	1,587,737	174,488	750,232	857,695	4,664,967	156,734	8,681,263
Тозу және амортизация								
2015 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	(11,673)	(734,489)	(49,703)	(172,910)	(200,822)	(684,404)	-	(1,854,001)
Жыл бойынша есептелген тозу мен амортизация	(9,377)	(428,011)	(23,439)	(161,578)	(162,812)	(807,822)	-	(1,593,039)
Есептен шығулар	-	399,605	-	77,618	85,591	83,379	-	646,193
2015 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	(21,050)	(762,895)	(73,142)	(256,870)	(278,043)	(1,408,847)	-	(2,800,847)
Теңгерімдік құны								
2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	468,360	824,842	101,346	493,362	579,652	3,256,120	156,734	5,880,416

14 Негізгі құралдар мен материалды емес активтер, жалғасы

мың теңге	Жер және ғимараттар	Компьютерлер	Көлік құралдары	Жалға алынған мүлікті абаттандыру	Басқа негізгі құралдар	Материалды емес активтер	Орнатылатын негізгі құралдар	Барлығы
Нақты құны								
2014 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	487,485	1,596,967	141,303	687,298	796,384	1,688,349	133,945	5,531,731
Түсімдер	1,415	107,587	24,554	251,795	126,001	1,875,710	334,642	2,721,704
Есептен шығулар	-	(25,834)	(16,800)	(227,893)	(74,449)	(612,891)	(308,284)	(1,266,151)
2014 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	488,900	1,678,720	149,057	711,200	847,936	2,951,168	160,303	6,987,284
Тозу және амортизация								
2014 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	(2,303)	(507,568)	(34,472)	(92,852)	(285,866)	(225,768)	-	(1,148,829)
Жыл бойынша есептелген тозу мен амортизация	(9,370)	(483,498)	(22,578)	(281,778)	(60,942)	(595,642)	-	(1,453,808)
Есептен шығулар	-	213,687	7,348	201,720	188,875	137,006	-	748,636
2014 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	(11,673)	(777,379)	(49,702)	(172,910)	(157,933)	(684,404)	-	(1,854,001)
Теңгерімдік құны								
2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	477,227	901,341	99,355	538,290	690,003	2,266,764	160,303	5,133,283

2015 жылы салынған немесе сатып алынған мүлік және құрал-жабдыққа байланысты капиталданған қарыз шығындары жоқ (2014 жыл: нөл).

15 Басқа да активтер

	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
Басқа да дебиторлық берешек	925,342	776,106
Барлық басқа қаржы активтері	925,342	776,106
Табыс салығынан басқа салықтар бойынша алдын ала төлем	238,739	102,763
Алдын ала төлемдер	176,539	387,912
Қызметкерлердің дебиторлық берешегі	157,980	90,155
Материалдар	155,457	83,130
Басқасы	5,457	5,759
Құнсыздану қоры	(3,236)	(5,879)
Барлық басқа бейқаржылық активтер	730,936	663,840
Барлық басқа активтер	1,656,278	1,439,946

Құнсыздану қорының өзгерістерін талдау

31 желтоқсанда аяқталған жыл бойынша құнсыздану қорындағы өзгерістер төмендегідей ұсынылады:

	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
Кезеңнің басындағы жағдай бойынша құнсыздану қорының көлемі	5,879	15,516
Құнсыздану қорының таза есептелуі	(4,788)	64,907
Есептен шығару	2,145	(74,544)
Кезеңнің аяғындағы жағдай бойынша құнсыздану қорының көлемі	3,236	5,879

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа да активтердің құрамына кіретін мерзімі өткен жалпы дебиторлық берешегі 4,213 мың теңгені құрайды (2014 жылғы 31 желтоқсан: 8,331 мың теңге).

16 Банктер шоттары мен депозиттері

	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
«Востро» түрлі шоттар	34,975	30,973
Мерзімдік депозиттер	23,903,483	3,403,302
	23,938,458	3,434,275

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банкте шоттары мен депозиттері капиталдың 10%-нан асатын бір контрагент бар. 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген клиенттің шоттары мен депозиттері бойынша қалдықтардың жиынтықты көлемі 21,836,815 мың теңгені құрады, (2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша контрагент жоқ).

17 Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері

	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері		
- Жеке клиенттер	8,982,845	10,489,234
- Корпоративтік клиенттер	3,736,131	636,880
Мерзімдік депозиттер		
- Жеке клиенттер	9,100,456	7,199,733
- Корпоративтік клиенттер	22,482,512	20,186,285
	44,301,944	38,512,132

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттары мен депозиттері капиталдың 10%-нан аса бөлігін құрайтын Банктің бір клиент бар (2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша: екі клиент). Аталған клиенттің шоттары мен депозиттері бойынша 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жиынтық көлемі 3,400,300 мың теңгені құрайды (2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша: 13,564,606 мың теңге).

18 Шығарылған міндеттемелі құнды қағаздар

	Өтелу мерзімі	Купон, %	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
1- облигациялық бағдарламаның аясында кепілдендірілмеген теңгелік облигациялардың 1- шығарылымы*	2016 ж. қараша	8.5	7,009,921	6,924,157
2- облигациялық бағдарламаның аясында кепілдендірілмеген теңгелік облигациялардың 1- шығарылымы*	2019 ж. ақпан	9.5	6,881,848	6,847,072
			13,891,769	13,771,229

* Қазақстан Қор Биржасының Бағасы

19 Дәрежеленген борыштар мен басқа да тартылған қаражат

Дәрежеленген борыштар өзара байланысты тараптан алынған	Алынған күні	Өтеу мерзімі	Валюта ның түрі	Орта өлшенген сыйақы мөлшерле месі	2015 ж.	2014 ж.
					мың теңге	мың теңге
	29/06/2009	30/12/2016	Теңге	16.00	-	640,284
Басқа да тартылған қаражат						
	29/09/2014-15/10/2014	30/09/2015-16/10/2015				
	кезең	кезең				
	аралығынд а алынған	аралығында өтелген әр				
Қамтамасыз етілмеген несиелер	әр түрлі транштар	түрлі транштар	Теңге	14.77	-	4,872,383
	31/10/2014-19/12/2014	10/03/2015-15/12/2015				
	кезең	кезең				
	аралығынд а алынған	аралығында өтелген әр				
Қамтамасыз етілмеген несиелер	әр түрлі транштар	түрлі транштар	АҚШ доллары	7.83	-	16,889,493
					-	21,761,876

2015 жылы Банк Home Credit B.V. тәртіптелген қарыздарын өтеді. Тәртіптелген қарыздарды мерзімінен бұрын өтегені үшін комиссиялар болған жоқ.

2015 жылы Банк байланыстырылған тараптардың 132 000 мың АҚШ доллары сомасына өзге қарыз қаражатын өтеді. Сонымен бірге Банк 18 445 мың теңге мөлшеріндегі мерзімінен бұрын өтегені үшін комиссияны төледі (30(б) Ескерту). Қалған өзге қарыз қаражаттары шарттарға сай өтелген.

20 Басқа да міндеттемелер

	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
Серіктестер алдындағы кредиторлық берешек	959,034	2,290,822
Қызметтер үшін кредиторлық берешек	823,107	713,607
Барлығы басқа қаржы міндеттемелері	1,782,141	3,004,429
Қызметкерлер алдындағы кредиторлық берешек	679,967	475,654
Табыс салығынан басқа салықтар бойынша несиелік берешек	410,424	258,853
Еңбек демалыстары бойынша қор	404,985	281,550
Басқа да бейқаржылық міндеттемелер	1,388	9,854
Барлығы басқа бейқаржылық міндеттемелер	1,496,764	1,025,911
Барлығы басқа да міндеттемелер	3,278,905	4,030,340

Серіктестер алдындағы несиелік берешек Банктің тауарды банк несиесіне сататын немесе Банк клиенттеріне қаржы қаражатын беретін ұйымдардың алдындағы міндеттемелері болып келеді.

21 Капитал

(а) Шығарылған акционерлік капитал

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығаруға рұқсат етілген Банктің акционерлік капиталы 160,240 қарапайым акциядан тұрады (2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 160,240 қарапайым акциядан), ал шығарылған және айналымда болған Банктің акционерлік капиталы 34,890 қарапайым акциядан тұрады (2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 34,890 қарапайым акциядан). Акциялардың номиналды құны жоқ.

(ә) Дивидендтер

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Банктің үлестіруге қолжетімді қорларының көлемі Банктің ХҚЕС сәйкес дайындалған қаржы есептілігінде көрсетілген, жыл бойынша таза кірісті есепке алғанда үлестірілмеген кірістің көлемімен немесе жиынтық шығыс болған жағдайда жыл бойынша таза шектеледі. Егер өз капиталының мөлшері теріс болса немесе Банк төлем қабілетсіздігіне тап болса, дивидендтерді төлеуге жол берілмейді. Қазақстан Республикасы заңнамасына сәйкес есепті күндегі бөлінуі тиіс қордың қол жетімді көлемі 26,666,940 мың теңгені құраған (2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша 24,183,279 мың теңгені құраған).

Есептік күнге Банктің жай акциялары бойынша жарияланған және төленген дивидендтер көлемі:

	<u>2015 ж.</u> <u>мың теңге</u>	<u>2014 ж.</u> <u>мың теңге</u>
Қарапайым акцияға шаққанда 172,040.2 теңге (2014: KZT 194,898.3)	6,002,481	6,800,000

(б) Сақтық капиталы

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2013 жылғы 27 мамырдағы «Екінші деңгейдегі банктердің динамикалық резервті қалыптастыру қағидаларын бекіту және динамикалық резервтің ең аз мөлшерін, күтілетін шығындардың мөлшерін белгілеу туралы» № 137 Қаулысына (бұдан әрі - Қаулы) сәйкес, банкте динамикалық резерв қалыптастырылуы керек, оның көлемі аталған қаулыда берілген формула бойынша есептеледі және ол нөлден төмен болмау керек.

2014 жылдың шеңберінде динамикалық резервтің мөлшері уақытша 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша динамикалық резерв мөлшерінің деңгейінде орнатылған болатын. 2015 жылғы 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің динамикалық резерві нөлге тең.

22 Бір акцияға шаққандағы теңгерімдік құн

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша акцияның теңгерімдік құны келесі мағлұмат негізінде есептеледі: айналымдағы қарапайым акциялар саны – 34,890 (31 желтоқсан 2014 ж.: 34,890), және «ҚҚБ» АҚ-ның листинг ережелерімен есептелген таза активтер негізінде келесі әдіспен есептелді:

	<u>2015 ж.</u> <u>мың теңге</u>	<u>2014 ж.</u> <u>мың теңге</u>
Барлығы активтер	117,432,729	111,652,168
Материалды емес активтер	(3,256,120)	(2,266,764)
Барлығы міндеттемелер	(85,566,286)	(82,269,386)
Таза активтер	28,610,323	27,116,018

22 Бір акцияға шаққандағы теңгерімдік құн, жалғасы

2015 жылғы 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бір акцияның теңгерімдік құны төменде көрсетілген:

	<u>2015 ж.</u>	<u>2014 ж.</u>
Таза активтер, мың теңге	28,610,323	27,116,018
Кезең аяғындағы айналымдағы қарапайым акциялар саны	34,890	34,890
Бір акцияға шаққандағы теңгерімдік құн, теңгемен	<u>820,015</u>	<u>777,186</u>

23 Бір акцияға шаққандағы табыс көлемі

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бір акцияға шаққандағы табыс көлемі алты айлық кезеңдегі қарапайым акциялардың иелеріне тиесілі таза табыс көлемі мен қарапайым акциялар санына негізделеді. Есептелу жолы:

	<u>2015 ж.</u>	<u>2014 ж.</u>
Қарапайым акциялардың иелеріне тиесілі таза табыс, мың теңге	8,486,142	8,237,864
Қарапайым акциялардың орташа саны	34,890	34,890
Бір акцияға шаққандағы табыс көлемі, теңгемен	<u>243,226</u>	<u>236,110</u>

2015 жылғы 31 желтоқсанда және 2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл бойынша айналымдағы акциялардың құнын төмендететін қосымша акциялар шығарылған жоқ.

24 Сегменттер бойынша талдау

Банк қызметі жоғары деңгейде біріктірілген болып табылады және ХҚЕС (IFRS) 8 «Операциялық сегменттер» мақсаттары үшін бірыңғай операциялық сегмент болып келеді. Банк активтері Қазақстан Республикасында шоғырланған, сонымен Банк Қазақстан Республикасында қызметін іске асырудан және соған байланысты кіріс алады. Банктің операциялық шешімдерді қабылдау жөніндегі жауапты тұлғасы болып Басқарма Төрағасы табылады, ол тек қана жалпы Банк бойынша ақпарат алып, оған талдау жасайды.

25 Тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді басқару банк қызметінің негізінде жатады да, Банк операциялық қызметінің маңызды құрағышы болып табылады. Нарық тәуекелі, несие тәуекелі және өтімділік тәуекелі Банк өз қызметін іске асыру барысында кездестіретін негізгі тәуекелдер болып табылады.

(а) Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат және процедуралар

Банктің тәуекелдерді басқару жөніндегі саясаты Банк шалдығатын тәуекелдерді анықтауға, талдауға және басқаруға, және де тәуекелдер деңгейінің және олардың бекітілген лимиттерге сәйкестігінің тұрақты бағалауына бағытталады. Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен процедуралар нарықтағы жағдайдың өзгерістерін, ұсынылатын банк өнімдерін және ұлғайып келе жатқан тәжірибені көрсету мақсатында жүйелі негізде қайта қарастырылып тұрады.

25 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(а) Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат және процедуралар, жалғасы

Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару жөніндегі бақылау жүйесінің тиісті түрде жұмыс істеп тұрғаны үшін, негізгі тәуекелдерді басқару және тәуекелдерді басқару жөніндегі саясатты және рәсімдерді мақұлдау үшін, және де ірі мәмілелерді мақұлдау үшін жауапты болады.

Банк Басқармасы мониторинг пен тәуекелдерді төмендету бойынша шараларды енгізу үшін жауапты болады және, Банк өз қызметін тәуекелдердің белгілі бір шектерінде іске асыратынын қадағалап жүреді. Несиелендіру мен айыппұлдар департаменті басқарушысының міндеттеріне тәуекелдерді жалпы басқару мен қолданыстағы заңнама талаптарының сақталуына бақылау жүргізу, және де қаржы, сондай-ақ, қаржы емес тәуекелдері бойынша анықтау, бағалау, басқару және есептер құраудың жалпы ережелері мен әдістерін қолдануды бақылау кіреді. Ол тікелей Басқарма төрағасына және жанама түрде Директорлар кеңесіне есеп береді.

Несие және нарық тәуекелдері және өтімділік тәуекелі Несие комитеттері жүйесімен және Активтер мен пассивтерді басқару комитетімен (АПБК) басқарылады және бақыланады.

Тәуекелдің сыртқы, сондай-ақ, ішкі факторлары ұйымның шегінде анықталып, басқарылады. Тәуекел факторлары барлық тізімінің анықталуына және тәуекелді төмендету бойынша ағымдағы рәсімдер жеткіліктілігінің деңгейін белгілеуге ерекше назар аударылады. Несие және нарық тәуекелдерінің стандартты талдауына қоса, Несиелендіру мен айыппұлдар департаменті жеке бағыттар бойынша сараптамалық бағалау алу мақсатында операциялық бөлімшелермен жүйелі түрде кездесулер өткізу арқылы қаржылық және бейқаржылық тәуекелдерге мониторинг жүргізеді.

(ә) Нарық тәуекелі

Нарық тәуекелі деген – ол нарық бағалары өзгеруінің салдарынан әділ құнның немесе болашақтағы ақша қаражаты ағындарының қаржы құралдары бойынша өзгеру тәуекелі. Нарық тәуекелі валюта тәуекелінен, сыйақы мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелінен және басқа да баға тәуекелдерінен тұрады. Нарық тәуекелі нарықтағы жалпы және ерекше өзгерістердің және нарық бағаларының құбылмалылық деңгейі өзгерістерінің әсеріне шалдығатын пайыздық, валюталық және үлестік қаржы құралдарына қатысты ашық жайғасымдар бойынша туындайды.

Нарық тәуекелін басқарудың міндеті – басқару және нарық тәуекеліне шалдыққыштығы орынды параметрлер шектерінен шықпайтынын бақылау, сонымен қатар қабылданған тәуекел үшін алынатын табыстылықтың оңтайландыруын қамтамасыз ету.

Басқарма - төрағасымен басқарылатын Басқарма нарық тәуекелін басқару үшін жауапты болады. Директорлар кеңесі Несиелендіру мен айыппұлдар департаментінің ұсыныстарына негізделіп, нарық тәуекелінің лимиттерін бекітеді.

Банк жеке қаржы құралдары бойынша қоржынның көлеміне қатысты ашық жайғасым бойынша лимиттерді, пайыздық мөлшерлемелерді өзгерту мерзімдерін, валюталық жайғасымды, жоғалтулар лимиттерін және оларды сақтауға жүйелі түрде мониторинг жүргізуді бекіту жолымен нарық тәуекелін басқарады. Мониторингтің нәтижелері Басқармамен қарастырылып, бекітіледі.

25 Тәуекелдерді басқару, жалғасы**(ә) Нарық тәуекелі, жалғасы****(i) Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі**

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі – бұл нарықтық сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру салдарынан, әділ құнның немесе болашақ ақша қаражаты ағындарының қаржы құралы бойынша өзгеру тәуекелі. Банк басым болатын нарықтық сыйақы мөлшерлемелерінің оның қаржылық жағдайы мен ақша қаражаты ағындарына берілетін әсеріне шалдығады. Мұндай ауытқулар пайыздық маржа деңгейін ұлғайта алады да, сонымен қатар оны төмендете алады, немесе мөлшерлемелер кенет өзгерген жағдайда залалдардың пайда болуына әкеп соғуы мүмкін.

Мөлшерлемелерді қайта қарастыру мерзімдерін талдау

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі көбінесе сыйақы мөлшерлемелері өзгеруінің салдарына мониторинг жүргізу және активтер мен міндеттемелер мөлшерлері мен белгілі бір өтеу мерзімдері арасындағы мақұлданған айырмашылықтар лимиттерін бекіту жолымен басқарылады. Басқарма Қаржы нарықтары басқармасының көмегімен аталған лимиттердің сақталуын күнделікті түрде бақылап отырады. Негізгі қаржы құралдары бойынша сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарастыру мерзімдеріне қатысты қысқа ақпарат төмендегідей ұсынылуы мүмкін:

мың теңге	3 айдан төмен	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 -5 жылға дейін	Теңгерімдік құны
2015 жылғы 31 желтоқсан					
Пайыздық қаржы активтері					
Банктерге берілген несиелер мен алғытөлемдер	-	-	1,952	-	1,952
Клиенттерге берілген несиелер	28,987,478	17,916,441	24,006,807	25,719,110	96,629,836
	28,987,478	17,916,441	24,008,759	25,719,110	96,631,788
Пайыздық қаржы міндеттемелері					
Банктердің шоттары мен депозиттері	16,960,225	-	6,943,258	-	23,903,483
Клиенттердің депозиттері	7,469,196	5,355,318	13,815,189	4,943,265	31,582,968
Шығарылған міндеттемелі құнды қағаздар	248,271	90,903	6,919,019	6,633,576	13,891,769
	24,677,692	5,446,221	27,677,466	11,576,841	69,378,220
2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша таза жайғасым	4,309,786	12,470,220	(3,668,707)	14,142,269	27,253,568

25 Тәуекелдерді басқару, жалғасы**(ә) Нарық тәуекелі, жалғасы****(i) Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі, жалғасы**

мың теңге	3 айдан төмен	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 -5 жылға дейін	Теңгерімдік құны
2014 жылғы 31 желтоқсан					
Пайыздық қаржы активтері					
Клиенттерге берілген несиелер	29,941,470	19,330,607	25,980,675	25,948,207	101,200,959
	29,941,470	19,330,607	25,980,675	25,948,207	101,200,959
Пайыздық қаржы міндеттемелері					
Банктердің шоттары мен депозиттері	458,002	-	2,945,300	-	3,403,302
Клиенттердің депозиттері	3,464,495	9,696,368	9,535,540	4,689,615	27,386,018
Шығарылған міндеттемелі құнды қағаздар	248,272	90,903	-	13,432,054	13,771,229
Дәрежеленген несиелер	640,284	-	-	-	640,284
Басқа да қаржы міндеттемелері	4,032,176	4,586,475	13,143,225	-	21,761,876
	8,843,229	14,373,746	25,624,065	18,121,669	66,962,709
2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша таза жайғасым					
	21,098,241	4,956,861	356,610	7,826,538	34,238,250

Пайыздық мөлшерлемелер өзгеруіне сезімталдықты талдау

Сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарастыру мерзімдерінің талдауына негізделген сыйақы мөлшерлемелерін өзгерту тәуекелін басқару қаржы активтері мен міндеттемелерінің сезімталдығының мониторингімен толықтырылады. Кіріс немесе залал және капиталдың сыйақы мөлшерлемелерін (сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарастыру тәуекелі) өзгертуге сезімталдығын талдауды (салықтарды шегерумен) табыстылық қисықтарының сыйақы мөлшерлемелерінің ұлғаюына немесе азаюына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжуының оңайлатылған сценарийі мен 2015 жылғы 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша қайта қарастырылған жайғасымдар негізінде құрылып, төмендегідей ұсынылуы мүмкін:

	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
Мөлшерлемелердің азаюына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжу	(85,182)	(173,185)
Мөлшерлемелердің ұлғаюына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжу	85,182	173,185

25 Тәуекелдерді басқару, жалғасы**(ә) Нарық тәуекелі, жалғасы****(ii) Валюта тәуекелі**

Банктің бірнеше шетел валютасында көрсетілген активі мен міндеттемесі бар.

Валюта тәуекелі деген – ол валюталардың айырбастау бағамдары өзгерістерінің салдарынан, әділ құнның немесе болашақтағы ақша қаражаты ағындарының қаржы құралы бойынша өзгерістері тәуекелі. Банк өзінің валюта тәуекеліне шалдыққыштығын хеджирлейді деген фактіне қарамастан, мұндай операциялар хеджирлеу қатынастарын ХҚЕС бойынша белгілеуіне сәйкес келмейді.

Қаржы активтері мен міндеттемелерінің валюталар тұрғысын құрылымы 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша төмендегідей ұсынылуы мүмкін:

	Теңге мың теңге	АҚШ доллары мың теңге	Басқа валюта мың теңге	Барлығы мың теңге
АКТИВТЕР				
Ақша қаражаты мен оның баламасы	2,277,656	10,795,724	116,906	13,190,286
Банктерге берілген несиелер мен алдын алғытөлемдер	1,952	-	-	1,952
Клиенттерге берілген несиелер	96,629,836	-	-	96,629,836
Басқа да қаржы активтер	623,641	158,529	143,172	925,342
Басқа да активтер	99,533,085	10,954,253	260,078	110,747,416
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Банктер шоттары мен депозиттері	23,938,458	-	-	23,938,458
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	23,566,683	20,569,192	166,069	44,301,944
Шығарылған міндеттемелі құнды қағаздар	13,891,769	-	-	13,891,769
Басқа да қаржы міндеттемелері	1,352,390	79,180	350,571	1,782,141
Барлығы міндеттемелер	62,749,300	20,648,372	516,640	83,914,312
Таза жайғасым	36,783,785	(9,694,119)	(256,562)	26,833,104
Тәуекелдікті басқару мақсаттарында ұсталынатын туынды қаржы құралдарының әсері	(6,702,375)	6,630,195	-	(72,180)
Тәуекелдікті басқару мақсаттарында ұсталынатын туынды қаржы құралдарды шегергендегі таза позиция	30,081,410	(3,063,924)	(256,562)	26,760,924

25 Тәуекелдерді басқару, жалғасы**(ә) Нарық тәуекелі, жалғасы****(ii) Валюта тәуекелі, жалғасы**

Қаржы активтері мен міндеттемелерінің валюталар тұрғысындағы құрылымы 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша төмендегідей ұсынылуы мүмкін:

	Теңге мың теңге	АҚШ доллары мың теңге	Басқа валюта мың теңге	Барлығы мың теңге
АКТИВТЕР				
Ақша қаражаты мен оның баламасы	2,208,132	1,053,212	184,395	3,445,739
Банктерге берілген несиелер мен алдын алғытөлемдер	3,184	-	-	3,184
Клиенттерге берілген несиелер	101,200,959	-	-	101,200,959
Басқа да қаржы активтер	622,455	109,831	43,820	776,106
Басқа да активтер	104,034,730	1,163,043	228,215	105,425,988
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Банктер шоттары мен депозиттері	2,428,493	1,005,782	-	3,434,275
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	28,264,375	10,039,297	208,460	38,512,132
Шығарылған міндеттемелі құнды қағаздар	13,771,229	-	-	13,771,229
Дәрежеленген борыштар	640,284	-	-	640,284
Басқа да тартылған қаражат	4,872,383	16,889,493	-	21,761,876
Басқа да қаржы міндеттемелері	2,845,032	86,181	73,216	3,004,429
Барлығы міндеттемелер	52,821,796	28,020,753	281,676	81,124,225
Таза жайғасым	51,212,934	(26,857,710)	(53,461)	24,301,763
Тәуекелдікті басқару мақсаттарында ұсталынатын туынды қаржы құралдарының әсері	(26,762,250)	26,805,450	-	43,200
Тәуекелдіктерді басқару мақсаттарында ұсталынатын туынды қаржы құралдарын алып тастағаннан кейінгі таза позиция	24,450,684	(52,260)	(53,461)	24,344,963

Басқа валюталар көп жағдайда Еуромен көрсетілген.

Төмендегі кестеде көрсетілгендей, 2015 жылғы 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңге бағамының келесі валюталарға қатысты төмендеуі, төменде көрсетілген капитал мен кірістің немесе залалдың ұлғаюына (азаяюына) келтіруі мүмкін. Бұл талдау салықтарды шегерумен жүргізіліп, Банктің ойынша есептік кезеңнің аяғында дәлелді түрде мүмкін болатын валюта бағамдарының өзгерістеріне негізделеді. Талдау, барлық басқа ауыспалы шамалар, әсіресе сыйақы мөлшерлемелері, өзгеріссіз қалады деп түспалдайды.

	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
30% АҚШ долларының теңгеге қатысты өсуі	(735,342)	(12,542)
30% басқа да валюталардың теңгеге қатысты өсуі	(61,575)	(12,831)

2015 жылғы 31 желтоқсан мен 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңге бағамының жоғарыда аталған валюталарға қатысты өсуі, басқа ауыспалы мөлшерлер өзгеріссіз қалған жағдайда кері әсер беруші еді.

25 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(б) Несие тәуекелі

Несие тәуекелі – қарыз алушы немесе Банктің контрагенті міндеттемелерін орындамағаннан туындайтын қаржы жоғалтулары тәуекелі. Банк несие тәуекелін (мойындалған қаржы активтері және мойындалмаған шарт міндеттемелері бойынша) несие тәуекелінің шоғырлану лимиттерін бекіту және сақтау бойынша талаптарын қамтитын бекітілген саясаттар мен рәсімдерді қолдану арқылы және несие тәуекеліне белсенді мониторинг жүргізіп отыратын Несие комитетін құру арқылы басқарады. Несие саясаты Директорлар кеңесімен қарастырылып бекітіледі.

Несие саясаты төмендегілерді белгілейді:

- несие өтінімдерін қарастыру және мақұлдау процедураларын;
- қарыз алушылардың (корпоративтік және жеке тұлғалардың) несие төлеу қабілеттігін бағалау әдіснамасын;
- ұсынылатын қамтамасыз етуді бағалау әдіснамасын;
- несие құжаттамасына талаптарын;
- несиелер мен несие тәуекелін әкелетін басқа да өнімдерге тұрақты мониторингті жүргізу процедураларын.

Несие өтінімдері скорингтік үлгіні және Несиелендіру мен айыппұлдар департаментімен әзірленген деректерді растау процедураларды қолдану арқылы қарастырылады. Жеке несие алушыларды талдаумен бірге Несиелендіру мен айыппұлдар департаменті несиелер мен нарық тәуекелдеріне қатысты жалпы несие қоржынының бағалауын жүргізеді.

Несие тәуекелінің ең жоғары деңгейі әдеттегідей қаржы активтерінің теңгерімдік құнында қаржылық жағдай жөніндегі есепте көрсетіледі. Активтер мен міндеттемелердің өзара есепке алу мүмкіндігі болжамды несие тәуекелін төмендету үшін маңызды емес.

Есептік күніндегі жағдай бойынша қаржы активтеріне қатысты несие тәуекелінің ең жоғары деңгейі төмендегідей ұсынылуы мүмкін:

	2015 ж.	2014 ж.
	мың теңге	мың теңге
АКТИВТЕР		
Ақша қаражаты мен оның баламалары	10,893,429	1,743,555
Банктерге берілген несиелер мен алғытөлемдер	1,952	3,184
Өзгерістері кезең бойынша кіріс немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	292,148
Клиенттерге берілген несиелер	96,629,836	101,200,959
Басқа да қаржы активтері	925,342	776,106
Тәуекелдің ең жоғары деңгейінің барлығы	108,450,559	104,015,952

Клиенттерге берілген несиелер бойынша несие тәуекелінің шоғырлануын талдау 13 Ескертпеде берілген.

Есептік күндегі жағдай бойынша мойындалмаған шарттарға қатысты несие тәуекелінің ең жоғары деңгейі 27 Ескертпеде берілген.

25 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(б) Несие тәуекелі, жалғасы

Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу

2015 жылғы 31 желтоқсан мен 2014 жылдағы 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша Банктің өзара есеп айырысу туралы бас келісімнің немесе ұқсас қаржы құралдарын қамтитын ұқсас келісімдердің мәні болып табылатын қаржы құралдары жоқ.

(в) Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі деген – ол Банк өз міндеттемелерін орындау үшін ақша қаражатын тартуда қиындықтарға тап болуы мүмкін тәуекелі. Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелер өтеу мерзімдері бойынша сәйкес келмегенде туындайды. Активтер мен міндеттемелердің өтеу мерзімдері мен пайыздық мөлшерлемелер бойынша сәйкес келуі және/немесе бақыланатын сәйкес келмеуі өтімділік тәуекелін басқаруда негіз қалаушы сәт болып табылады. Жүргізілетін операциялардың әртүрлілігі мен оларға байланысты белгісіздіктің салдарынан активтер мен міндеттемелердің өтеу мерзімдері мен пайыздық мөлшерлемелер бойынша толық сәйкес келуі қаржы институттары үшін әдеттегі тәжірибе болып келмейді, бұл операциялардың пайдалылығын ұлғайту мүмкіндігін береді, алайда, залалдардың пайда болу мүмкіндігіне әкеп соғады.

Банк, өтеу мерзімдері келгенде барлық міндеттемелерді орындау үшін қажетті болатын ақша қаражатының тұрақты қолда болуын қамтамасыз ету мақсатында, өтімділіктің қажетті деңгейін сақтап отырады. Өтімділікті басқару жөніндегі саясат Директорлар кеңесімен қарастырылып, бекітіледі. .

Банк, өтімділікке қатысты ескерілмеген талаптарға жедел түрде және шұғыл ауытқуларсыз әрекет етуге қабілетті болу үшін, шығарылған борышқорлық құнды қағаздардан, басқа банктердің ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді несиелерінен, негізгі корпоративтік клиенттер мен жеке тұлғалардың депозиттерінен тұратын қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған және тұрақты құрылымын және де жоғары өтімді активтердің әртараптандырылған қоржынын белсенді түрде сақтап қалуға тырысады.

Өтімділікті басқару жөніндегі саясат төмендегілерді талап етеді:

- ақша қаражаты ағындарын негізгі валюталар тұрғысында және осы ақша қаражатының ағындарына байланысты өтімді активтердің қажетті деңгейін болжамдаудан;
- қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған құрылымын қолдаудан;
- несие қаражатының шоғырлануы мен құрылымын басқарудан;
- несиелік қаржыландыру бойынша жоспарларды әзірлеуден;
- ақша ағысы тоқтаған жағдайда қорғау іс-шарасы ретінде оңай іске асыруға болатын жоғары өтімді активтер қоржынын қолдау;
- өтімділік пен қаржыландырудың белгіленген деңгейін сақтап қалу бойынша қор жоспарларын әзірлеуден;
- өтімділік көрсеткіштерінің заңнамалық түрде бекітілген нормативтерге сәйкес келетініне бақылауды жүргізуден.

Қаржы нарықтары басқармасы бөлімшелерден олардың қаржы активтері мен міндеттемелерінің өтімділік құрылымы және болашақта жоспарланатын бизнестен күтілетін ақша қаражаты ағындарын болжамдау туралы ақпарат алады. Содан кейін Қаржы нарықтары басқармасы, жалпы Банк өтімділігінің қажетті деңгейін қамтамасыз ету үшін, қысқа мерзімдік өтімді активтерінің тиісті қоржынын құрайды, ол көбінесе сауда, банктерге берілген қысқа мерзімдік өтімді құнды қағаздардан және басқа да банк аралық өнімдерден тұрады.

25 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(в) Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Қаржы нарықтары басқармасы күн сайын жайғасымның өтімділік бойынша мониторингін жүргізеді және жүйелі негізде нарық жағдайының қалыпты, сондай-ақ, жағымсыз жағдайлардағы алуан түрлі сценарийлерін есепке алумен «стресс-тесттерді» жүргізеді. Қалыпты нарық жағдайларында өтімділік жағдайы туралы есептер жоғары басшылыққа апта сайын жіберіліп отырады.

Келесі кесте шарттарда белгіленген қалған өтеу мерзімдері бойынша қаржы міндеттемелері мен несиелік сипаттағы мойындалмаған міндеттемелер бойынша дисконтталмаған ақша қаражаты ағындарын көрсетеді. Төмендегі кестелерде көрсетілген ақша қаражаты ағындарының келіп түсу және шығуының жинақталған мөлшерлері қаржы активтері, міндеттемелері немесе теңгерімнен тысқары міндеттемелер бойынша ақша қаражатының келісімді дисконтталмаған ағындары болып табылады.

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мың теңге	Сұрап алатын және 1 айдан төмен	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан аса	Ақша ағындары шығуының (келіп түсуінің) жинақталған көлемі	Теңгерімдік құны
Міндеттемелер							
Банктер шоттары мен депозиттері	16,104,134	1,062,671	-	8,695,541	-	25,862,346	23,938,458
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	13,565,417	6,691,385	5,508,514	14,668,544	5,397,429	45,831,289	44,301,944
Шығарылған міндеттемелі құнды қағаздар	-	323,289	299,153	7,548,206	8,266,101	16,436,749	13,891,769
Басқа да қаржы міндеттемелері	823,107	959,034	-	-	-	1,782,141	1,782,141
Барлығы міндеттемелер	30,492,658	9,036,379	5,807,667	30,912,291	13,663,530	89,912,525	83,914,312
Несиелік сипаттағы міндеттемелер	1,802,165	-	-	-	-	1,802,165	1,802,165

25 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(в) Өтімділік тәуекелі, жалғасы

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мың теңге	Сұрап алатын және 1 айдан төмен	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан аса	Ақша ағындары шығуының (келіп түсуінің) жинақталған көлемі	Теңгерімдік құны
Міндеттемелер							
Банктер шоттары мен депозиттері	490,604	-	-	3,203,103	-	3,693,707	3,434,275
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	11,520,043	3,103,012	9,863,178	9,885,934	5,511,820	39,883,987	38,512,132
Шығарылған міндеттемелі құнды қағаздар	-	323,290	297,500	627,401	16,323,220	17,571,411	13,771,229
Тәртіптелген қарыздар	8,817	17,067	25,600	51,200	742,400	845,084	640,284
Басқа да тартылған қаражат	-	4,098,534	4,778,452	14,183,909	-	23,060,895	21,761,876
Басқа да қаржы міндеттемелері	713,607	2,290,822	-	-	-	3,004,429	3,004,429
Барлығы міндеттемелер	12,733,071	9,832,725	14,964,730	27,951,547	22,577,440	88,059,513	81,124,225
Несиелік сипаттағы міндеттемелер	1,194,999	-	-	-	-	1,194,999	1,194,999

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жеке тұлғалар өзінің мерзімдік депозиттерін банктен кез келген уақытта алуға құқылы, сонымен бірге олар жағдайлардың көбінде есептелген пайыздық кірісті алу құқығынан айырылады. Аталған депозиттер шарттарда қарастырылған өтеу мерзімдеріне сәйкес ұсынылды. Аталған депозиттерді өтеуге дейінгі мерзімдер туралы ақпарат төмендегідей ұсынылуы мүмкін:

	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
Сұрап алатын және 1 айға дейін	845,253	393,403
1 айдан 3 айға дейін	6,623,943	3,071,092
3 айдан 6 айға дейін	5,355,318	9,696,368
6 айдан 12 айға дейін	13,815,189	9,535,540
1 жылдан аса	4,943,265	4,689,615
	31,582,968	27,386,018

25 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(в) Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Төмендегі кестеде 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілген сомалар талдауы берілген (күтілетін өтеу мерзімі көлемінде):

мың теңге	Сұрап алатын және 1 айға дейін	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	Өтеу мерзімісіз	Мерзімі кешіктірілген	Барлығы
АКТИВТЕР							
Ақша қаражаты мен оның баламалары	13,190,286	-	-	-	-	-	13,190,286
Банктерге берілген несиелер мен алғытөлемдер	-	-	1,952	-	-	-	1,952
Клиенттерге берілген несиелер	9,840,353	15,087,604	41,923,248	25,719,110	-	4,059,521	96,629,836
Ағымдағы салық активтері	-	-	73,961	-	-	-	73,961
Негізгі құралдар пен материалды емес активтер	-	-	-	-	5,880,416	-	5,880,416
Басқа да активтер	736,461	614,363	223,322	82,132	-	-	1,656,278
Барлық активтер	23,767,100	15,701,967	42,222,483	25,801,242	5,880,416	4,059,521	117,432,729
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Банктер шоттары мен депозиттері	15,970,200	1,025,000	6,943,258	-	-	-	23,938,458
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	13,564,229	6,623,943	19,170,507	4,943,265	-	-	44,301,944
Шығарылған міндеттемелі құнды қағаздар	-	248,271	7,009,922	6,633,576	-	-	13,891,769
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	-	-	-	155,210	-	-	155,210
Басқа да міндеттемелер	1,503,074	1,364,019	411,812	-	-	-	3,278,905
Барлығы міндеттемелер	31,037,503	9,261,233	33,535,499	11,732,051	-	-	85,566,286
Таза жайғасым	(7,270,403)	6,440,734	8,686,984	14,069,191	5,880,416	4,059,521	31,866,443

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктердің шоттары мен депозиттері бас компанияның депозиттерін қоса есептелді (30(б) Ескертпе), оның ішінде 15,448,825 мың теңге көлеміндегі соманың келісім бойынша өтелу мерзімі 2016 жылдың қаңтар айында, 6,387,990 мың теңге көлеміндегі соманың өтелу мерзімі – 2016 жылдың қараша айында. 2016 жылдың 21 қаңтарында Банк 2,737,645 мың теңге көлеміндегі бас компанияның депозитін өтеді, 12,711,180 мың теңге көлеміндегі қалған депозиттің өтелу мерзімі 2016 жылдың 26 ақпанына дейін ұзартылды.

25 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(в) Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Басшылық 2015 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банктің өтімділігін бағалап, «бір айға дейін» мерзімдегі өтімділік айырмашылығы клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттерінің өтелу мерзімдерінің ұзартылуы есебінен қамтылады деп есептеді. Сонымен қатар, Бас компания қажет болған жағдайда өтімділік айырмашылығын қамту мақсатында өз депозиттерінің өтелу мерзімін ұзартады.

Төмендегі кестеде 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілген сомалар талдауы берілген (күтілетін өтеу мерзімі көлемінде):

мың теңге	Сұрап алатын және 1 айға дейін	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	Өтеу мерзімісіз	Мерзімі кешіктірілген	Барлығы
АКТИВТЕР							
Ақша қаражаты мен оның баламалары	3,445,739	-	-	-	-	-	3,445,739
Банктерге берілген несиелер мен алғытөлемдер	-	-	3,184	-	-	-	3,184
Клиенттерге берілген несиелер	9,978,048	15,493,668	45,311,282	25,948,207	-	4,469,754	101,200,959
Өзгерістері кезең бойынша кіріс немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	-	292,148	-	-	-	292,148
Кейінге қалдырылған салық активтері	-	-	136,909	-	-	-	136,909
Негізгі құралдар мен материалды емес активтер	-	-	-	-	5,133,283	-	5,133,283
Басқа да активтер	660,344	501,333	159,726	116,090	-	2,453	1,439,946
Барлық активтер	14,084,131	15,995,001	45,903,249	26,064,297	5,133,283	4,472,207	111,652,168
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Банктер шоттары мен депозиттері	488,975	-	2,945,300	-	-	-	3,434,275
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	11,519,517	3,071,092	19,231,908	4,689,615	-	-	38,512,132
Шығарылған міндеттемелі құнды қағаздар	-	248,272	90,903	13,432,054	-	-	13,771,229
Дәрежеленген қарыздар	284	-	-	640,000	-	-	640,284
Басқа да тартылған қаражат	-	4,032,176	17,729,700	-	-	-	21,761,876
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	-	-	-	119,250	-	-	119,250
Басқа да міндеттемелер	1,189,261	2,572,372	268,707	-	-	-	4,030,340
Барлығы міндеттемелер	13,198,037	9,923,912	40,266,518	18,880,919	-	-	82,269,386
Таза жайғасым	886,094	6,071,089	5,636,731	7,183,378	5,133,283	4,472,207	29,382,782

26 Капиталды басқару

ҚР ҰБ Банк капиталына қойылатын талаптардың орындалуын бекітеді және бақылайды.

Банк несие ұйымдарының капиталын құрайтын баптар ретінде заңнамаға сай анықталған баптарды капитал ретінде анықтайды. ҚР ҰБ бекіткен капиталға қойылатын қолданыстағы талаптарға сай банктер: 1 деңгей капиталының қарым-қатынасы мен нақты минималды деңгейінен жоғары операциялық және нарықтық тәуекелдіктерді, тәуекелдіктерді, шартты міндеттерді өлшенген активтерінің көлеміне капитал көлемінің қарым-қатынасы. 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1 деңгейлі активтер капиталының аталған минималды деңгейі тәуекелдікті, шартты міндеттемелерді, операциялық және нарықтық тәуекелдіктерді өлшенген активтер көлеміне қатысты капиталдың аталған минималды деңгейі 0.05 (2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 0.05), ал 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1 деңгейлі активтер капиталының аталған минималды деңгейі тәуекелдікті, шартты міндеттемелерді, операциялық және нарықтық тәуекелдіктерді өлшенген активтер көлеміне қатысты капиталдың аталған минималды деңгейі 0.075 (2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 0.1) құрайды. 2015 жылғы 1 қаңтардан бастап кезең ішіндегі кіріс 1-деңгейдегі Капиталға негізінен ҚР ҰБ капиталға қойылатын талаптарға енгізген өзгерістеріне сай енгізілген.

2015 жылғы 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк капиталға қойылатын барлық нормативтік талаптарға сай болған.

Төмендегі кестеде ҚР ҰБ талаптарына сай есептелген капитал құрамының талдауы келтірілген:

	2015 ж.	2014 ж.
	мың теңге	мың теңге
1-ші деңгейдегі капитал		
Акционерлік капитал	5,199,503	5,199,503
Өткен кезең бойынша үлестірілмеген кіріс	18,180,798	15,945,415
Кезең үшін кіріс	8,486,142	-
Материалды емес активтер	(3,256,120)	(312,613)
Барлығы 1-ші деңгейдегі капитал	28,610,323	20,832,305
2-ші деңгейдегі капитал		
Жыл бойынша кіріс	-	8,237,864
Дәрежеленген қарыздар	-	256,000
Барлығы 2-ші деңгейдегі капитал	-	8,493,864
Барлығы капитал	28,610,323	29,326,169
Тәуекелді есепке алумен өлшенген активтер	100,907,801	107,836,821
Тәуекелді есепке алумен өлшенген барлығы активтер мен міндеттемелер, соның ішінде нарықтық және операциялық тәуекелдер	132,060,724	126,429,792
Барлығы тәуекелді есепке алумен өлшенген активтерге қатысты капитал (%) (капиталдың жалпы жеткіліктілік нормативі)	0.217	0.232
Барлығы тәуекелді есепке алумен өлшенген активтерге қатысты 1-ші деңгейдің капиталы (%) (1- деңгей капиталының жеткіліктілік нормативі)	0.217	0.165

Банктің саясаты өзінің капиталын сақтауды ғана емес, сонымен бірге нарықтағы сенімді, бизнесті келешекте дамытудың тұрақтылығын сақтауды көздейді. Сонымен қатар акционерлік капиталдағы табыс бойынша капитал деңгейіне әсер ету анықталды. Содан кейін Банк ең жоғарғы табыс арасындағы теңгерімді сақтау қажеттілігін анықтады. Капиталдың тұрақты позициясының көмегімен алынатын табыс пен қауіпсіздіктің орасан зор арақатынасын анықтау мүмкіндігі бар.

27 Теңгерімнен тысқары міндеттемелер

Банктің несиес ресурстарын беру бойынша міндеттемелері бар. Аталған міндеттемелер несиес ресурстарын мақұлданған несиес, несиес карталары бойынша лимиттерді, және де овердрафттарды беру ретінде қарастырады.

Банк өз клиенттерінің үшінші тұлғалар алдындағы міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету мақсатында банктік кепілдіктер береді. Аталған келісімдер міндеттемелердің лимиттерін бекітіп, әдеттегідей, олардың жарамдылық мерзімі бір жылға дейін болады. Теңгерімнен тысқары міндеттемелердің шарттық сомалары төменде категориялар тұрғысында берілген. Кестеде несиелерді беру бойынша міндеттемелер бөлігінде көрсетілген сомалар көрсетілген міндеттемелер орындалады дегенді қарастырады. Кестеде кепілдіктер мен аккредитивтер бөлігінде көрсетілген сомалар, контрагенттер шарттар талаптары бойынша өз міндеттемелерін орындай алмаған жағдайда, есептік күніндегі жағдай бойынша көрсетілетін бухгалтерлік залалдың ең жоғары көлемі болып келеді.

	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
Шарт бойынша келісілген сома		
Несиелер мен несиес желілерін беру бойынша міндеттемелер	1,802,165	1,194,999
	1,802,165	1,194,999

Шартталған міндеттемелердің бәрі де келешекте ақшаның талап етілуіне әкелмейді, себебі сол міндеттемелер орындалусыз немесе уақытынан бұрын жойылуы мүмкін.

2015 жылғы 31 желтоқсан мен 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің, олардың алдындағы болжамды міндеттемелері капиталдың 10%-нан асатын клиенттері болған жоқ.

Жедел депозиттер бойынша міндеттемелер

«Еркін өзгермелі айырбастау бағамы режиміне өтуге байланысты жеке тұлғалардың ұлттық валютада (теңгеде) ашылған депозиттері бойынша өтемақы төлеу тәртібін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2015 жылғы 9 қыркүйектегі № 157 қаулысына сәйкес бағамдық айырманың нәтижесінде пайда болған залалдар (теңге АҚШ долларына) теңгемен көрсетілген депозиттерге қатысты жеке тұлғаларға өтелетін болады. Өтемақы 2015 жылғы 18 тамыздағы жағдай бойынша бір миллион теңгеге дейінгі қалдығы бар мұндай салымшыларға ғана қатысты болады. Егер салымшыда әрбір салымы бойынша қалдығы бір миллион теңгеден кем емес қалдығы бар бірнеше депозиті болса, өтемақы барлық депозиттер бойынша есептелінеді. Дәл осы уақытта депозиттер банктердегі шоттарда 2016 жылғы 30 қыркүйекке дейін болуы тиіс, содан кейін дәл сол сәттегі айырбастау бағамын есепке ала отырып, өтемақы төленетін болады.

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша айырбастау бағамы бойынша 641 728 мың теңгені АҚШ долларына жедел депозиттер бойынша міндеттемелері ие болған.

28 Операциялық жалгерлік

Банк бөлме-жайлар мен жабдықтың операциялық жалгерлігінің (лизинг) бір қатар шартын жасады. Әдеттегідей мұндай шарттар бастапқы мерзімі бір жылдан бес жылға дейін, жарамдылық мерзімі аяқталғанда оларды жаңарту немесе Банк үшін кез келген ыңғайлы уақытта міндеттемелерді тоқтату мүмкіндігімен жасалады. Жалгерлік (лизингтік) төлемдер көлемі, әдеттегідей, жыл сайын көтеріліп тұрады, бұл нарықтық беталыстарды білдіреді. Операциялық жалгерлік (лизинг) бойынша міндеттемелерге шартты сипаттағы міндеттемелер кірмейді.

28 Операциялық жалгерлік, жалғасы

2015 жылы 859,926 мың теңге кіріс немесе шығыс тарауында және басқа табыс тарауында операциялық жалгерлік ретінде танылды (2014 ж.: 1,060,668 мың теңге).

2015 жылғы 31-желтоқсанындағы жағдай бойынша Банк алдын ала төлем ретінде төленген 1,243 мың теңгені басқа активтер тарауына енгізді. Бұл ақша жалға беру шартының уақытынан бұрын бұзылған жағдайына арналған кепілдік болып табылады. (2014 ж. 31 желтоқсан: 14,153 мың теңге).

29 Шартты міндеттемелер

(а) Сақтандыру

Қазақстан Республикасында сақтандыру қызметтерінің нарығы даму кезеңінде болғандықтан, басқа елдерде қолданылатын сақтандыру қорғанысының көптеген нысандары Республикада әлі қол жетімді емес. Банк жабдықты, қызметінің уақытша тоқтатылуын немесе Банк мүлігін пайдалану салынан немесе Банк қызметіне байланысты басқа да жағдайларда келтірілген мүліктік немесе экологиялық бөлігінде үшінші тұлғалардың жауапкершілігіне қатысты толық көлемде сақтандыруды іске асырған емес. Банк өз қызметін тиісті деңгейде сақтандырмайынша, көтерілген шығындар немесе белгілі бір активтерді жоғалту Банктің қызметі мен қаржылық жағдайына айтарлықтай жағымсыз әсер етуі мүмкін деген тәуекелі болады.

(ә) Сот қараушылығы

Банк басшылығында қандай болсын нақты немесе аяқталмаған сот қараушылықтары туралы, және де Банкке қарсы қойылуы мүмкін болжамды талап-арыздар туралы ешқандай мәлімет жоқ.

(б) Шартты салық міндеттемелері

Қазақстан Республикасының салық жүйесі дамуын жалғастырып, жиі өзгеріп тұратын нормативтік құжаттардың, нормативтік құжаттарға ресми түсініктемелер мен сот органдары шешімдерінің бар болуымен сипатталады, олардың әрекеті кейде кері күшіне ие болып, олардың құрамында салық органдарының тарапынан әр түрлі түсіндірілуге ашық қарама-қайшы тұжырымдамалар бар. Салықтарды дұрыс есептеу құзырына айтарлықтай айыппұлдар, тұрақсыздық төлемдері мен пайыздарды салу жататын органдар тарапынан қарастыру мен жете тексерулердің заты болып табылады. Салық жылы салық органдардың тарапынан тексеру үшін одан кейінгі бес күнтізбелік жыл ішінде ашық болады. Сонымен қатар, салық жылы одан да ұзақ уақыт кезеңі ішінде ашық болып қалуы мүмкін.

Аталған мән-жайлар басқа мемлекеттердегі ұқсас тәуекелдіктерді елеулі деңгейде арттыратын Қазақстан Республикасы үшін салық тәуекелдіктердің пайда болуына алып келеді. Банк басшылығының пікірінше салықтық міндеттемелер толығымен осы қаржылық есептілікте Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасының, нормативтік құжаттардың ресми комментарийлері мен сот органдарының шешімдерінің жетекшілігін түсіндіру арқылы көрсетілген. Алайда салық заңнамасын түрлі реттеуші органдармен түрліше түсіндіру жетекшіліктің пікірінен өзгеше болатындығын ескере отырып, реттеуші органдардың тарапынан мәжбүрлі түрде әрекет етуді қолданған жағдайда, олардың осы қаржылық есептілігіне деген әсері елеулі болуы ықтимал.

30 Байланысты тараптармен жүргізілген операциялар

(а) Бақылау қарым-қатынастары

Банктің бас компаниясы Хоум Кредит энд Финанс Банк. Банкке соңғы бақылау жүргізе алатын тұлға Петр Келлнер болып табылады. Банктің бас компаниясы сыртқы пайдаланушыларға қол жетімді болатын қаржылық есептілігін әзірлейді.

30 Байланысты тараптармен жүргізілген операциялар, жалғасы

(ә) Директорлар кеңесі және Басқарма мүшелері қатысуымен жүргізілген операциялар

2015 жылғы 31 желтоқсанда және 2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл бойынша «Қызметкерлерге төленген сыйақылар» бабына енгізілген сыйақылардың жалпы көлемі төмендегідей ұсынылды:

	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
Директорлар кеңесінің мүшелері	117,089	271,414
Басқарма мүшелері	345,584	251,507
	462,673	522,921

2015 жылғы 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Директорлар Кеңесі мен Басқарма мүшелерімен жүргізілген операциялар бойынша шоттардағы қалдықтар және сыйақының орта мөлшерлемелері төмендегідей болды :

Қаржылық жағдай туралы есеп	Сыйақының орта мөлшерлемесі,		Сыйақының орта мөлшерлемесі,	
	2015 ж. мың теңге	%	2014 ж. мың теңге	%
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	27,164	0.01	9,959	1.76

2015 және 2014 ж. Директорлар Кеңесінің және Басшылық мүшелерінің транзакцияларының кіріс немесе шығыс тарауына кірген толық сомасы:

Пайда немесе залал және басқа жиынтық табыс туралы есеп	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
Пайыздық шығыстар	104	1,032
	104	1,032

(б) Бас компаниямен жүргізілген операциялар

2015 жылғы 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк қаржылық жағдай туралы ұсынылған бас компаниямен келесі операцияларды жүргізді:

Қаржылық жағдай туралы есеп	Сыйақының орта мөлшерлемесі, %		Сыйақының орта мөлшерлемесі, %	
	2015 ж. мың теңге	%	2014 ж. мың теңге	%
АКТИВТЕР				
Ақша қаражаты				
- АҚШ долларымен	122	-	66	-
- Еуромен	118	-	70	-
- Рубльмен	37	-	25	-
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Банктердің шоттары мен депозиттері				
- Теңгемен	21,836,815	19.70	209	-
Басқа да тартылған қаражат				
- АҚШ долларымен	-	-	8,618,651	9.27

30 Байланысты тараптармен жүргізілген операциялар, жалғасы

(б) Бас компаниямен жүргізілген операциялар, жалғасы

2015 және 2014 жылы Банк бас компаниямен келесі операцияларды жүргізді, олар кіріс пен залал және басқа да жиынтық кіріс туралы есепте көрсетілген:

Пайда немесе залал және басқа жиынтық табыс туралы есеп	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
Пайыздық шығыстар		
Банктердің шоттары мен депозиттері		
- Теңгемен	407,586	-
	407,586	-
Басқа да тартылған қаражат		
- Теңгемен	-	923,368
- АҚШ долларымен	239,295	89,074
	239,295	1,012,442
Комиссиялық шығыстар		
Басқа да комиссиялық шығыстар		
- Теңгемен	18,445	6,372
	18,445	6,372

30 Байланысты тараптармен жүргізілген операциялар, жалғасы

(в) Басқадай байланысты тараптармен жүргізілген операциялар

2015 жылғы 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің басқадай байланысты тараптармен төмендегідей операциялар болды, олар қаржылық жағдай туралы аралық есепте ұсынылған:

Қаржылық жағдай туралы есеп	Сыйақының орта		Сыйақының орта	
	2015 ж. мың теңге	мөлшерлемесі, %	2014 ж. мың теңге	мөлшерлемесі, %
АКТИВТЕР				
Негізгі құралдар мен материалды емес активтер				
- Теңгемен	2,465,725	-	1,687,797	-
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Банктердің шоттары мен депозиттері				
- Теңгемен	520,845	14.93	2,428,283	14.40
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері				
- Теңгемен	652,479	8.00	615,901	8.00
Дәрежеленген қарыздар				
- Теңгемен	-	-	640,284	16.00
Басқа да тартылған қаражат				
- Теңгемен	-	-	4,872,383	15.50
- АҚШ долларымен	-	-	8,270,842	6.50
Басқа да міндеттемелер				
- Еуромен	301,888	-	70,098	-

30 Байланысты тараптармен жүргізілген операциялар, жалғасы

(в) Басқадай байланысты тараптармен жүргізілген операциялар, жалғасы

2015 және 2014 жыл бойынша Банк басқадай байланысты тараптармен келесі операцияларды жүргізді, олар кіріс пен залал және басқа да жиынтық кіріс жөніндегі қаржы есебінде көрсетілген:

Пайда немесе залал және басқа жиынтық табыс туралы есеп	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
Пайыздық шығыстар		
Басқа да тартылған қаражат		
- Теңгемен	568,769	1,809,222
- АҚШ долларымен	497,209	64,901
	1,065,978	1,874,123
Банктер шоттары мен депозиттері		
- Теңгемен	245,600	662,820
- АҚШ долларымен	2,346	-
	247,946	662,820
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері		
- Теңгемен	50,365	47,528
	50,365	47,528
Дәрежеленген қарыздар		
- Теңгемен	7,680	97,151
	7,680	97,151
Жалпы әкімшілік шығыстар	1,889,731	1,212,638
Жалпы әкімшілік шығыстар	1,889,731	1,212,638

31 Қаржы активтері мен міндеттемелер: әділ құн және есептік жіктеулер

(а) Есептік сыныптама және әділ құн

Төмендегі кестеде қаржы активтері мен міндеттемелерінің 2015 жылғы 31-желтоқсанындағы номиналды және әділ бағалары көрсетілген:

мың теңге	Әділ құн бойынша есептелетін	Несиелер мен кіріс төлемдері	Жалпы теңгерімдік құны	Әділ құны
Ақша қаражаты мен оның баламасы	10,893,429	-	10,893,429	10,893,429
Банктерге берілген несиелер мен алғытөлемдер	1,952	-	1,952	1,952
Клиенттерге берілген несиелер	96,629,836	-	96,629,836	96,629,836
Басқа да қаржылық активтер	925,342	-	925,342	925,342
	108,450,559	-	108,450,559	108,450,559
Банктердің шоттары мен депозиттері	-	23,938,458	23,938,458	24,266,053
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	-	44,301,944	44,301,944	44,559,994
Шығарылған міндеттемелі құнды қағаздар	-	13,891,769	13,891,769	12,371,437
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	1,782,141	1,782,141	1,782,141
	-	83,914,312	83,914,312	82,979,625

31 Қаржы активтері мен міндеттемелер: әділ құн және есептік жіктеулер, жалғасы

(а) Есептік сыныптама және әділ құн, жалғасы

Төмендегі кестеде қаржы активтері мен міндеттемелерінің 2014 жылғы 31-желтоқсанындағы номиналды және әділ бағалары көрсетілген:

мың теңге	Әділ құн бойынша есептелетін	Несиелер мен кіріс төлемдері	Амортизацияланған құнымен есептелетін басқа құралдар	Жалпы теңгерімдік құны	Әділ құны
Ақша қаражаты мен оның баламасы	-	1,743,555	-	1,743,555	1,743,555
Банктерге берілген несиелер мен алғытөлемдер	-	3,184	-	3,184	3,184
Әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялардан түсетін таза кірістің өзгерістері кіріс пен шығыс құрамында көрсетіледі	292,148	-	-	292,148	292,148
Клиенттерге берілген несиелер	-	101,200,959	-	101,200,959	101,200,959
Басқа да қаржылық активтер	-	776,106	-	776,106	776,106
	292,148	103,723,804	-	104,015,952	104,015,952
Банктердің шоттары мен депозиттері	-	-	3,434,275	3,434,275	3,359,897
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	-	-	38,512,132	38,512,132	38,512,132
Шығарылған міндеттемелі құнды	-	-	13,771,229	13,771,229	12,886,911
Дәрежеленген борыштар	-	-	640,284	640,284	640,284
Басқа да тартылған қаражат	-	-	21,761,876	21,761,876	22,540,196
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	-	3,004,429	3,004,429	3,004,429
	-	-	81,124,225	81,124,225	80,943,849

Әділ құнын бағалау активті сатқан кезде түсетін немесе бағалау күніне нарық қатысушыларының арасында ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын операцияның талаптарында міндеттемелерді беру кезінде төленуі ықтимал құнын анықтауға бағытталған. Алайда белгісіздік пен субъективтік пікірлерді пайдалануды ескере отырып, әділ құны активтерді дереу сату немесе міндеттемелерді беру шеңберінде жүзеге асырылатын құн ретінде түсіндірілмеуі қажет.

31 Қаржы активтері мен міндеттемелер: әділ құн және есептік жіктеулер, жалғасы

(а) Есептік сыныптама және әділ құн, жалғасы

Барлық қаржылық активтер мен міндеттемелердің болжалды әділ құны болжалды келешекте ақшалай қаражат пен есеп күні жағдайы бойынша ұқсас құралдар бойынша

дисконттау мөлшерлемесінің негізінде ақша қаражаты ағынының дисконттау әдістерін пайдалану арқылы есептелінеді.

Бағалау әдістерінің мақсатына бағалау күніне нарық қатысушыларының арасында ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын операцияны жүргізу кезінде құнын көрсететін әділ құнын бағалау әдісіне қол жеткізу жатады. Бағалау барысында пайдаланылатын ой-пікірлер мен деректерге тәуекелдікке қатысы жоқ және базалық пайыздық мөлшерлемені, кредиттік спрэдтер мен дисконттау мөлшерлемелерін бағалау үшін қолданылатын басқа түзетулер, акциялар мен облигациялардың котировкалары, валюталық бағамдар, қор индекстері, сонымен бірге болжалды баға ауытқулары мен оларды салыстыру кіреді. Бағалау әдістері нарықтың тәуелсіз қатысушылары анықтай алатын есеп күніндегі жағдайы бойынша қаржы құралының әділ құнын анықтауға бағытталған.

(ә) Әділ баға иерархиясы

Банк қаржы позициясы есептемесінде көрсетілген қаржы құралдарының әділ бағасын келесі әділ баға иерархиясы арқылы орнатады. Ол иерархия баға құнын анықтауда қолданылған көрсеткіштердің маңыздылығын көрсетеді:

- 1-дәреже: Дәл сондай құралдың белсенді нарықтағы бағасы (сәйкестендірілмеген).
- 2-дәреже: Белгілі көрсеткіштерге (тікелей – мысалы, бағалар немесе жанама – мысалы, бағадан туындайтын) негізделетін бағалау әдістері. Бұл категорияға мына әдістер кіреді: ұқсас құралдың белсенді нарықтағы бағасы; ұқсас құралдың белсенділігі төмен нарықтағы бағасы; немесе негізгі көрсеткіштері тікелей немесе жанама түрде нарықтық ақпараттардан алынатын бағалау әдістері.
- 3-деңгей: бақыланбайтын факторлар. Бұл категорияға бағалау барысына елеулі әсер тигізетін, бірақ бақыланбайтын факторлар негізінде бағаланған барлық қаржы құралдары кіреді. Бұл категорияға ұқсас құралдардың бағалары негізінде және бақыланбайтын факторлар мен болжамдар негізінде айырмашылығы ажыратылатын құралдар кіреді.

Банк әділ құнды анықтауға қатысты өзіндік бақылау жүйесін қалыптастырған. Көрсетілген жүйеге фронт-кеңсе жетекшілігіне тәуелсіз қызмет атқаратын Қаржы нарықтарының басқармасы кіреді. Аталған басқарма Қаржы блогының жетекшісіне есеп береді. Негізінен сауда және инвестициялық операциялардың нәтижелерін және әділ құнның барлық ағымдағы бағаларын тәуелсіз тексеруге жауапты құрылымдық бөлімше болып есептелінеді.

Бақылаудың арнайы механизмдеріне жатады:

- бақыланатын котировкаларды тексеру;
- бағалау модельдері бойынша қайта есептеу;
- жаңа модельдерді және модельдерге қатысты өзгерістерді тексеру мен мақұлдау үдерісі, соның ішінде тоқсан сайынғы тексеру, бақыланатын нарық мәмілелеріне қатысты модельді бэк-тестілеу;
- бағалаудағы ағымдағы күн сайынғы өзгерістерді талдау мен зерделеу;

31 Қаржы активтері мен міндеттемелер: әділ құн және есептік жіктеулер, жалғасы

(ә) Әділ баға иерархиясы

- Қаржы нарықтары басқармасының тарапынан ағымдағы бақыланбайтын деректерді, бағалау түзетулерін, өткен аймен салыстырғанда 3-Деңгейге қатысты құралдардың әділ құнын бағалаудағы елеулі өзгерістерді тексеру.

Қаржы нарықтарының басқармасы әділ құнды бағалау үшін үшінші тұлғалардың, соның ішінде бағалар мен брокерлердің нарықтық котировкаларын қосқандағы ақпаратты бағалап, үшінші тұлғалардан алған растауды құжатпен дәлелдейді. Бұл іс-әрекет ХҚЕС талаптарына және төменде көрсетілген іс-әрекеттерді жүзеге асыруда осы секілді бағалауға қатысты қорытындыны растау мақсатында пайдаланылады:

- бағалар немесе брокерлердің нарықтық котировкалар туралы ақпаратты Банк қаржы құралдарына баға белгілеу кезінде пайдалану үшін растау;
- нақты нарық мәмілелерінің түрінде белгілі шегіне қарай әділ құнын бағалау қандай жолмен алынғандығын түсіну;
- ұқсас құралдардың котировкасы әділ құнын бағалау мақсатында көрсетілген котировкалар қандай жолмен бағалануы тиіс құралдардың сипаттамасын есепке ала отырып түзетілуі ықтимал екендігін анықтау;
- ұқсас қаржы құралдарына қатысты бірқатар котировкаларды пайдаланған кезде көрсетілген котировкаларды пайдалана отырып, әділ құн қандай жолмен анықталғандығы анықтау.

Бағалаумен байланысты елеулі сұрақтар міндетті түрде Банк Басқармасына хабарланады.

Алғашқы тану кезінде бағалаудағы бағалауға келмейтін айырмашылық

ҚР ҰБ-мен своп мәмілелер бойынша мәміле құны әділ құнынан негізгі нарықтарда своп құралдарынан ерекшеленеді (7-ескерту). Алғашқы тану кезінде Банк бағалау әдістерін пайдалана отырып, ҚР ҰБ-мен жасалынған своп мәмілелердің әділ құнын бағалайды.

Ары қарай кестеде әділ құны иерархия деңгейлері бойынша 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны көрсетілетін қаржы құралдарының деректері келтірілген. Сомалар қаржылық жағдай туралы есепте келтірілген сомаларға негізделеді:

3-деңгей	2015 ж.	2014 ж.
	мың теңге	мың теңге
Әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялардан түсетін таза кірістің өзгерістері кіріс пен шығыс құрамында көрсетіледі		
- Туынды қаржы активтері	-	292,148
	-	292,148

31 Қаржы активтері мен міндеттемелер: әділ құн және есептік жіктеулер, жалғасы

(ә) Әділ құнын бағалау иерархиясы, жалғасы

2015 және 2014 жылдар үшін әділ құны иерархиясында 3-Деңгейге жататын әділ құны бағалаудағы өзгерістер келесі түрде ұсынылуы мүмкін:

	3-деңгей	
	2015 ж. мың теңге	2014 ж. мың теңге
Әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялардан түсетін таза кірістің өзгерістері кіріс пен шығыс құрамында көрсетіледі	Туынды қаржы активтері	Туынды қаржы активтері
Кезең басындағы теңгерім	292,148	-
Шығарылған	-	294,337
Барлығы кіріс немесе залал	2,943,652	(2,189)
Есеп айырысу операциялары	(3,235,800)	-
Кезең соңындағы теңгерім	-	292,148

Келесі кестеде әділ құнын бағалау иерархиясындағы деңгейі бойынша әділ құнына қарай бағаланбайтын қаржы құралдарының әділ құнын талдау келтірілген және 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнының әрбір бағасы жіктелген:

Мың теңге	2-деңгей	3-деңгей	Барлығы әділ құны	Барлығы теңгерімдік құны
Активтер				
Ақша қаражаты мен оның баламасы	10,893,429	-	10,893,429	10,893,429
Банктерге берілген несиелер мен алғытөлемдер	1,952	-	1,952	1,952
Клиенттерге берілген несиелер	89,618,076	7,011,760	96,629,836	96,629,836
Басқа да қаржы активтері	925,342	-	925,342	925,342
Міндеттемелер				
Банктердің шоттары мен депозиттері	24,266,053	-	24,266,053	23,938,458
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	44,559,994	-	44,559,994	44,301,944
Шығарылған міндеттемелі құнды қағаздары	12,371,437	-	12,371,437	13,891,769
Басқа да қаржы міндеттемелері	1,782,141	-	1,782,141	1,782,141

31 Қаржы активтері мен міндеттемелер: әділ құн және есептік жіктеулер, жалғасы

(ә) Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Келесі кестеде әділ құнын бағалау иерархиясындағы деңгейі бойынша әділ құнына қарай бағаланбайтын қаржы құралдарының әділ құнын талдау келтірілген және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнының әрбір бағасы жіктелген:

Мың теңге	2-деңгей	3-деңгей	Барлығы әділ құны	Барлығы теңгерімдік құны
Активтер				
Ақша қаражаты мен оның баламасы	1,743,555	-	1,743,555	1,743,555
Банктерге берілген несиелер мен алғытөлемдер	3,184	-	3,184	3,184
Клиенттерге берілген несиелер	93,026,545	8,174,414	101,200,959	101,200,959
Басқа да қаржы активтері	776,106	-	776,106	776,106
Міндеттемелер				
Банктердің шоттары мен депозиттері	3,359,897	-	3,359,897	3,434,275
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	38,512,132	-	38,512,132	38,512,132
Шығарылған міндеттемелі құнды қағаздары	12,886,911	-	12,886,911	13,771,229
Дәрежеленген қарыздар	640,284	-	640,284	640,284
Басқа да тартылған қаражат	22,540,196	-	22,540,196	21,761,876
Басқа да қаржы міндеттемелері	3,004,429	-	3,004,429	3,004,429